OPERA ÖYKÜLERİ

Derleyen:
Semiramis Kanbak

İÇİNDEKİLER:

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE OPERA - 4

GEORGE FRİDERİC HANDEL
Herkül - 10
Jül Sezar - 12

JOSEPH HAYDN
Eczacı - 16

WOLFGANG AMADEUS MOZART
Don Giovanni - 19
Figaro'nun düğünü - 22
Saraydan kız kaçırma - 27
Sihirli flüt - 30

LUDWIG VAN BEETHOVEN
Fidelio - 37

GIOACCHINO ROSSINI
Külkedisi - 41
Semiramis - 44
Sevil berberi - 47

VINCENZO BELLINI
Norma - 52
Uyurgezer kız - 55

GIUSEPPE VERDI
Aida - 60
Attila - 63
Il trovatore - 65
La forza del destino - 68
La traviata - 71
Macbeth - 74
Rigoletto - 78

JOHANN STRAUSS II
Yarasa - 82

GEORGE BIZET
Carmen - 87

GIACOMO PUCCINI
La boheme - 91
Madama Butterfly - 94
Tosca - 96

OPERA SÖZLÜĞÜ - 101

LEYLA GENCER
1928 - 2008

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE OPERA

OPERA'NIN DOĞUŞU

Opera sanatı, tiyatro ve müziğin temelleri üzerinde yükselmiştir. Ancak opera, bu iki sanat dalının birbirine yapıştırılmış biçimi değildir. Tiyatro ile müziğin kaynaştığı, edebiyatın, özellikle şiirin ve plastik sanatların, hatta bazı dekorlara bakılırsa mimarlığın da güç verdiği bir "sanatlar bireşimidir".

Tiyatro sanatındaki söz, operada müziğin akışını engellemez; aynı şekilde, müzik de sözün önemini gölgelemez. Bu ikisi, birbirinin anlatımını güçlendiren yeni bir sanatı, operayı geliştirmiştir.

16. Yüzyılın ilk yarısında, Kont Bardi'nin sarayında sürdürülen sanat tartışmalarında, "sahne müziği"nin nasıl olması gerektiği üzerine ilk düşüncelerin, ünlü İtalyan fizikçi ve astronom Galilei Galileo'nun babası Vincenzo Galileo (1521-1591) tarafından ileri sürüldüğü kabul edilir.

Sözü önemsenen bir kişi olan Galileo, antik çağın yalınlığına dönmeyi önerirken, müziğin teknik bakımdan yoksullaş-

masına göz yummuştur. Ona kalırsa, sözler uyacak, duygu açısından daha içten, akışı daha doğal bir melodinin yaratılması yeterliydi.

Bu nedenle Galileo, çağındaki bütün sanatsal isteklerin birleştiği yola ilk olarak girme onurunu kazanmıştı: Kont Bardi'nin de desteğiyle Dante'nin "İlâhi Komedya" adlı ünlü eserinin "Cehennem" bölümünden duygu körükleyici monoloğu besteleyen oydu.

Bu eser, genel olarak olumlu karşılanmakla beraber, dış çevrelerde tartışmalara neden olmuştu. Galileo, Ugolino' nun monoloğunu viyola eşliğinde kendisi seslendirmişti. Tekniği zayıf olan bu müziğin ifadedeki düzgünlükten başka bir özelliği yoktu.

Daha sonra Galileo'nun iki yakarı parçası bestelediği biliniyor. "Yakarı" demek, acılardan sıyrılma umudu demektir. Bu umut, daha doğrusu acı, tam üç kuşak boyunca operanın baş konusu olacaktır. O dönemdeki müzikçilerin dediği gibi, "duyguların derinliklerine inebilmek için duygulanma ortamı yaratmak" gerekirdi. Bunun en kısa yoluysa gözyaşı pınarlarından geçiyordu. Öyledir, insan yüreğini avlamakta acılı duygular, mutluluk duygularından daha fazla iş görür.

Jacopo Peri ve Caccini'nin eserleri, opera sanatının öncüleriydi; ancak onlar, bugün bize "ilginç bir tarihsel merak" tan başka bir şey veremez. Müzik tarihinin kilometre taşlarından biri olan Claudio Monteverdi (1567-1643) ise armonik yazıyı öne çıkaran usta bir melodi yaratıcısı olarak tarihe geçmiştir.

Monteverdi'nin sanat tarihindeki yeri, çağdaşı olan Shakespeare'in yanı başındadır. Shakespeare'in şiirde yaptığı gibi, Monteverdi de operalarında her karaktere doğal dilini konuşturmuştur.

İşte size Rönesans'la başlayıp 17. Yüzyılın operasına ve onun orkestrasına ulaştıran Rönesans Aydınlanması müziğinin kısacık bir özeti…

AHMET SAY

****

DEVLET TİYATRO, OPERA VE BALESİNİN KURULUŞU

1947'den 1949 yılına kadar olan geçiş döneminin ardından 10 Haziran 1949 yılında Devlet Tiyatrosu, Opera ve Balesi' nin Kuruluş Kanunu resmen çıkmış, Tatbikat Sahnesi tarihe karışmıştır. Muhsin Ertuğrul'un 1949 - 1951 yılları arasındaki Genel Müdürlüğü süresince tiyatro, opera ve çocuk gösterileri sürdürülmüştür.

Ankara Devlet Operası'nın kuruluşunda önemle yer alması gereken opera orkestrası, korosu ve balesi de 1950–52 yıllarından itibaren organize edilmelerine başlanmıştır. Ankara Devlet Tiyatrosu ve Operası, Muhsin Ertuğrul'un yönetiminde tüm teknik tesisleri içeren yeni binada (Opera Sahnesi - Büyük Tiyatro) çalışmalara başlamıştır.

Kurum daha sonraki yıllarda gelişimini hızlandırmış ve opera bölümü için, geleneğe uyarak, önce uluslararası literatürden klasik repertuvarı Türkçe librettolarla oluşturabilmenin çabasını sürdürmüştür.

1951'de Genel Müdürlüğe getirilen Cevat Memduh Altar, başarılı bir yönetimle Repertuar Sisteminin yanı sıra Yıldız sistemine de önem vererek dünya sahnelerinin ünlü isimlerini davet etmiş, kaliteyi artırmıştır.

Türk opera ve bale sanatçıları yurt dışı turnelerine çıkmış,

dünyanın belli başlı sahnelerinde, uluslararası opera ve bale literatürünün önemli eserlerindeki başrolleri, davetli sanatçı olarak oynamışlardır.

Leyla Gencer, Milano'daki ünlü La Scala Operası'nda sahneye çıkabilmeyi başaran ilk Türk Opera Şarkıcısı olmuştur.

Devlet Tiyatrosu ve Operası, 1953 yılında, Ahmed Adnan Saygun'un büyük opera türünde yazmış olduğu "Kerem" operasının temsiliyle, ulusal Türk operasının tamamını da sahneye koyabilmiştir.

Böylece 1953 yılından itibaren bir yandan ulusal Türk operasının çoğalmasına duyulan istek sürekli olarak artmış, bir yandan da uluslararası repertuvarın başta gelen eserlerinin, Türkçe librettolarla oynanmalarından elde edilen başarı, repertuvar operası olma yolundaki çabalara katkıda bulunmuştur.

1949 - 80 yıllarında Devlet Operası Orkestrası ve Balesi'nde, uluslararası repertuvarı belli başlı eserlerinin Türkçe librettolarla oynanmasına devam edilmiştir.

Yurt çapındaki verimini 1953 yılına kadar ispatlamış olan Ankara Devlet Konservatuvarı, kendi bünyesinden ayrılan kadrolarla, aynı yıl İzmir'de bir Devlet Konservatuvarı'nın kurulmasına olanak sağlamıştır.

1954 yılında Muhsin Ertuğrul tekrar Genel Müdür olmuştur. Tanınmış bir tiyatro adamı olan Ertuğrul, Bölge Tiyatroları projesi ile tiyatro sahnelerinin sayısını artırmıştır.

Opera bölümünün gerekli ilgiyi görememesi nedeniyle tiyatrodan ayrılma eğilimleri başlamış ve tıpkı Devlet Konservatuarı'nın kuruluşu gibi, ilgili kanun çıkmadan 1958 yılında tiyatro ile operanın yönetimleri ayrılmıştır.

1954 yılında, Devlet Konservatuvarında kompozisyon eğitimi veren "Atatürk Oratoryosu"nun bestecisi Nevid Kodallı'nın "Van Gogh" Operasının dünya prömiyeri Ankara'da yapılmıştır.

1936 yılında, 4701 sayılı yasayla Riyaset-i Cumhur Filarmoni Orkestrası adıyla organize edilen Cumhurbaşkanlığı Orkestrası, 1957 yılında yeniden düzenlenmiş, 6940 sayılı yasa ile Riyaset-i Cumhur Senfoni Orkestrası adını almıştır.

Devlet Opera ve Balesi, 1958 yılından itibaren Necil Kazım Akses'in yönetimi altında, dünya opera literatürünün en güç eserlerini bile Türkçe librettolarla oynayabilme yeteneğini elde etmiştir.

1960 yılında Richard Strauss'ın "Salome" ve Carl Orff'un "Akıllı Kız" adlı eserlerini yabancı ülkelerde yankı uyandıracak düzeydeki bir başarı ile sahneye koymuştur. Richard Strauss'un oğlu Dr. Franz Strauss tarafından Opera ve Bale Genel Müdürlüğüne gönderilen telgrafta şöyle denmektedir:

"Türkiye, sahneye konması son derece güç olan bu eseri oynamakla, batı kültüründen güç alan gelişiminde, yeni bir dönem açmış bulunuyor".

Ankara dışında, özellikle İstanbul'da yapılan turne temsilleri, halkın ilgisini operaya çekmekte çok başarılı olmuştur. Diğer kentlerde de Opera'lar kurulması düşünülmekteydi. Gerekli potansiyel nedeniyle öncelik İstanbul'daydı.

1959 yılında İstanbul'da Aydın Gün'ün yönetimi altında İstanbul Şehir Operası kurulmuş ve temsiller verilmeye başlanmıştır.

Cüneyt Gökçer 1961 - 1968 yılları arasında Genel Müdürlük bayrağını devralmış ve görevi süresinde özellikle bale alanında önemli çalışmalar gerçekleştirmiştir.

1962 yılında Ahmed Adnan Saygun'un "Gilgameş" Operası, Ankara ve İstanbul'da sahnelenmiştir. Sabahattin Kalender "Nasrettin Hoca", "Karagöz" ve "Deli Dumrul" adlı üç opera bestelemiş, bu eserlerden sadece "Nasrettin Hoca" operası 1962 yılında Ankara'da oynanmıştır.

Ferit Tüzün'ün bestelediği "Midas'ın Kulakları" Operasının ilk temsili 1969 yılında Ankara'da yapılmış ve eser aynı yıl İstanbul'da tekrarlanmıştır.

Derleyen: GÜLÜMDEN ALEV KARAMAN

GEORGE FRİDERİC HANDEL
1685 - 1759
[İngiltere]

HERKÜL
(Hercules)

Besteci: George Frideric Handel
Libretto: Thomas Broughton

1. PERDE

Saray halkı, kocası Herkül'ün bir askeri sefer sırasında öldürüldüğüne inandırılan Dejanira'nın avutulmaz acısını teselli etmektedir. Bilicilere bir kez danışılmış, o da kahramanın öldüğünü ve Oeta'nın zirvelerinin alevler içinde yanmakta olduğunu bildirmişlerdir.

Kahin, Dejanira'nın korkularını doğrularken Dejanira'nın oğlu, Hyluss, babasının öldüğü haberine inanmak istemez ve umut etmeye devam eder. Babasını bulmak üzere yola çıkmak için son hazırlıklar yapılırken Lichas gelir ve Herkül'ün Oechalia'yı fethettikten sonra geri döndüğünün haberini verir.

Tutsaklar arasında efsanevi güzelliğiyle Iole de bulunmaktadır. Dejanira'nın kötü günleri geride kalmış, Hyllus da derinden duygulanmıştır. Herkül, Iole'nin ülkesini yıkmış

ve babasını kurban etmiş olmasına rağmen, Iole'ye kendini, sürgünde bile olsa, özgür olarak düşünebileceği güvencesini verir.

2. PERDE

Iole, gücün entrikalarından uzakta basit, mütevazi bir mutluluk arzular. Bu arada, Dejanira'nın şüpheleri, rakip olarak gördüğü Iole tarafından kesinlikle reddedilse de, Dejanira, Herkül'ün kendisini aldattığına inanır; Iole'nin güzelliği de bu düşüncesini güçlendirmektedir.

Lichas da Dejanira'nın durdurulamaz, giderek artan kıskançlığını gözlemler. Hyluss ise, esir prensese aşkını ilan eder fakat aşkı reddedilir. Bundan ötürü acı çeker. Herkül zafer töreni kutlamaları hazırlıklarına başlarken, Dejanira da Lichas'a, kocasına verilmek üzere, uzlaşma sembolü olarak bir giysi verir.

Kana bulanmış bu pelerin, Herkül tarafından yaralanan Nessus ölürken Dejanira'ya verilmiştir ve güya sadık olmayanın kalbini kazanma gücü vermektedir. Bu arada, Dejanira, Iole onun suçlamalarını reddettiği için büyük acı duymaktadır.

3. PERDE

Lichas, Herkül'ün Dejanira'nın hediyesini tapınakta nasıl aldığını ve pelerinin nasıl ölümcül zehirle döllendiğini anlatır. Bugüne kadar mağlup edilemeyen kahraman Herkül, oğlunun gözü önünde, acı içinde kıvranarak ölmekte ve Dejanira´nın intikamına lanet yağdırmaktadır.

Baba, oğluna son arzusunu açıklar: Oeta dağının zirvesine götürülecek ve orada bir cenaze ateşi yakılarak bu ateşin içine atılacaktır. Dejanira'ya Herkül'ün tanrılar tarafından Olympos'a kabul edildği bilgisi verilir.

Dejanira, kocasının ölümüne neden olduğunu anlayınca delirir. Böylesine bir talihsizlik, Iole'nin de kalbinin yumuşamasına neden olur. Jüpiter, Hyllus ve Iole´nin evlenmesini buyurur. Bu karar Hyllus tarafından neşeyle, Iole tarafından da bağlılıkla karşılanır.

TADIMLIK:
https://app.box.com/s/7zhy42buc333bbahgc6ficauq0l1s4lk

Cease, ruler of the day, to rise (Dur, günün hükümdarı, yüksel)
Joyce DiDonato

****

JÜL SEZAR
(Giulio Cesare)

Besteci: George Frideric Handel
Libretto: Nicola Francesco Haym

I. PERDE

Pompeo'nun ordusunu yenilgiye uğratan Cesare, generali Curius ve ordusuyla İskenderiye'ye girer. Onları Pompeo' nun eşi Cornelia ve oğlu Sextus karşılar ve barış talebinde bulunurlar. Cesare düşmanıyla barışmayı kabul eder ancak o sırada Tolomeo'nun generali Achillas selamlayarak içeri girer ve kralından bir hediye sunar: Pompeo'nun kesilmiş başıdır bu. Buna hiddetlenen Cesare Achillas'e kralıyla akşam olmadan sarayında görüşeceğini tehditvari bir şekilde belirterek onu geri gönderir. Cornelia öldürülen kocası için ağlar, Sextus öldürülen babasının intikamını alacağına yemin eder.

İskenderiye sarayında, Cleopatra tahtın tek hakimi olmak için planlar kurmaktadır. Harem ağası Nirenus'tan erkek kardeşi Tolomeo'nun Pompeo'ya ihanetini öğrenir, Cesare'ın ordugâhını ziyaret etmeye ve onun koruma ve yardımını

istemeye karar verir. Ayrılmadan Tolomeo ile atışırlar. Achillas Tolomeo'ya Cesare'ın onun hediyesine çok hiddetlendiğini, eğer isterse Cesare'ı öldürebileceğini ancak karşılığında Cornelia'yı istediğini söyler. Tolomeo Cesare'ın yönetimindeki Roma'nın artan gücünden korkmaktadır ve teklifi kabul eder.

Cesare ordugâhında Pompeo'nun cenaze törenini yönetmektedir. Cleopatra kendisini, asil bir ailede doğmuş ama doğumdan gelen haklarının Tolomeo tarafından elinden alınmış bir cariye, Lydia, olarak tanıtır. Cazibesine kapılan Cesare ona yardım edeceğine söz verir.

Cleopatra ve Nirenus kocasının cenazesi başında son görevini yerine getiren Cornelia'yı seyrederler. Cornelia ve Sextus birlikte Tolomeo'yu öldürmeye karar verirler. Bir köşeye gizlenmiş olan Cleopatra yaklaşır ve Mısır Kraliçesinin onlara yardım edeceği sözünü verir, saraya giderken Nirenus'un yol göstermesini önerir.

Cesare Tolomeo ile karşılaştığında ona soğuk davranır ancak onun sıcak davetini ihtiyatla kabul eder. Cornelia ve Sextus Tolomeo ile karşılaşırlar. Tolomeo Cornelia'nın güzelliğinden çok etkilenir ancak Sextus ona saldırmaya kalkınca ikisinin de hapse atılması emrini verir. Achillas Cornelia'ya kendinden fedakarlık yaparsa onu hapisten çıkaracağını söylerse de Cornelia bunu şiddetle reddeder. Muhafızlar ikisini ayırmaya kalktığında anne-oğul hüzünlü bir şekilde birbirlerine veda ederler.

II. PERDE

Cleopatra Nirenus'un yardımıyla Cesare'ın daha fazla ilgisini çekebilmek için bir parti düzenler. Cesare gelir ve Cleopatra'nın söylediği şarkıyla büyülenir. Nirenus ona "Lydia"nın ondan çok etkilendiğini ve gecenin ilerleyen saatlerinde onu odasında bekleyeceğini söyler.

Artık Tolomeo'nun mahkumu olan Cornelia kaderine lanet eder. Tolomeo'nun ilgisini üzerine çekmek için Achillas'in sataşmalarına bir kez daha karşı çıkar. Kendi canına kıymaya kalkar ancak oğlu Sextus tarafından kurtarılır. Sextus Nirenus'un yardımıyla hapisten kaçmıştır ve Nirenus ona Tolomeo'nun annesi Cornelia'yı cariyesi yapmak için emir verdiği haberini verir. Ayrıca onu gizlice hareme sokabileceğini, bunun yanında korumaları olmayan Tolomeo'yu ele geçirmek için en iyi fırsat olduğunu söyler.

Cleopatra dairesinde Cesare'ı beklemektedir ve o geldiğinde uyur taklidi yapmayı planlamıştır. Ancak randevuları Achillas'in yönlendirdiği katillerin sarayda öldürmek için Cesare'ı aradıkları duyumunu alan Curius tarafından sekteye uğrar. Cleopatra Cesare'a gerçek kimliğini açıklar ve güvenli bir yere kaçması için ona yalvarır. Cesare bunu kabul etmez ve düşmanıyla karşılaşmak üzere çıkar. Cleopatra onu ve artık emin olduğu aşkını koruması için tanrılara dua eder.

III. PERDE

Tolomeo harem inde güven içinde oturmaktadır. Ucunda madeni bir simge olan bir tülü Cornelia'ya fırlatır; bunun anlamı bu gece onunla yatacak demektir. Sextus içeri dalar ve kendi kılıcıyla Tolomeo'yu öldürmeye çalışır ancak kralı savaşa çağırmak için gelen Achillas tarafından etkisiz hale getirilir: duyumlara göre Cesare'ın önceki akşam limandaki saldırıda ölümcül bir yara aldığı sanılmaktadır ancak Cleopatra Roma ordugâhına giderek bir ordu toplamış, saraya doğru gelmektedir.

Tolomeo ordusunun başına geçmek için hazırlanır, bu sırada Achillas'e Cesare'ı öldürmesi karşılığında ödül olarak vermeyi vaadettiği Cornelia'yı vermeyeceğini, o ödülü kendisine saklayacağını bildirir. Öfkelenen Achillas bundan böyle Cleopatra'ya destek vermeye karar verir.

Savaşı Tolomeo'nun birlikleri kazanır ve Cleopatra esir düşer. Erkek kardeşi intikamının korkunç olacağını söylese de o ölüme karşı cesurca direnir. Bu arada Cesare ölmemiştir. Dalgalar onu kıyıya vurmuş, askerlerinden uzakta rüzgarın ona yardım etmesi için dua etmektedir.

Sextus ve Nirenus sahilde ölmek üzere olan yaralı Achillas'i görürler. Cesare, Achillas'in Sextus'a taşıyana birliklerini kumanda etme yetkisi veren mührünü verdiğine kulak misafiri olur. Achillas ölürken Cesare mührü Sextus'tan alır ve saraya hücum etmek üzere birliklere ulaşmak için ayrılır. Sextus yeniden ümitlenmiştir. Yakında intikamı alınacaktır.

Hapiste, Cleopatra canına kıymaya hazırlanmaktadır. Cesare birlikleriyle yetişir ve onu kurtarır. Ordularını toplaması için onu limana gönderir ve kendisi de Tolomeo'yla savaşa devam etmek üzere çıkar.

Tolomeo zaferin onun olduğundan emindir, Cornelia'ya sahip olması için önünde hiçbir engel kalmadığını düşünürken, sonunda şans Sextus'a güler ve Tolomeo'yu öldürür.

Savaş kazanılmıştır ve Cesare Cleopatra'yı Mısır Kraliçesi olarak taçlandırır. O da Roma İmparatorluğuna olan bağlılığını ilan eder. Sevgililer şarkı söylerler ve barışın gelişini kutlarlar.

TADIMLIK

https://app.box.com/s/nu8bt84zggx4p6jzt62pr9lxqlpgeh39

Piangero la sorte mia (Kaderimin yasını tutacağım)
Magdalena Kozena

JOSEPH HAYDN
1732 - 1809
[Avusturya]

ECZACI
(Lo speziale)

Besteci: Joseph Haydn
Libretto: Carlo Goldoni

I. PERDE

İtalya´da bir eczacı dükkanı - 18. asrın ortaları. Eczacılıktan ve ilaçlardan hiçbir şey anlamadığı halde Menghone (Tenor) saf ve sıradan bir delikanlı, eczane sahibi, şifalı ot ve tohumlardan ilaç ve iksir yapan eczacı Sempronio'nun (Tenor) yanında, sadece sevdiği kız Grilletta'nın (Soprano) yakınında olabilmek için çalışmaktadır. Patron Sembronio'da aslında eczacılıkla ilgilenen biri değildir, gününü gazetelerdeki haberleri izlemekle geçirmektedir.

Volpino (Soprano - Genç bir erkek) zengin züppe bir delikanlı, o da Menghone gibi, vasi babası Sempronio'nun evinde yaşıyan güzel Grilletta'nın kalbini kazanmak için çabalayıp durur. Fırsat bulduğunda Menghone'yi kızdan soğutmaya çalışsa da, Grilletta onu ciddiye almaz, aksine alaya alıp, tercihinin Menghone'den yana olduğunu açıkça göstermekten çekinmez. Bir ara vasi baba Sempronio,

Menghone ve Grilletta'yı birlikte flört ederken yakalayınca büyük bir öfkeye kapılır, çünkü onun kız için başka planları vardır.

II. PERDE

Sempronio'nun vasi kızı hakkındaki planlarından haberi olmayan Volpino, ona kızına talip olduğunu ve onunla evlenmek istediğini söylediğinde, yanlış kapı çaldığının farkına varır. İşin aslı Sempronio'da zengin vasi kızı Grilletta ile evlenmeyi hayal etmektedir.

Aralarındaki aşk ilişkisinin patronu Sempronio tarafından fark edilmiş olması sonucunda biraz çekingen davranan Menghone'yi kıskandırmak amacıyla Grilletta, Sempronio' nun kendisine yaptığı evlenme teklifini yalancıktan kabul eder ve noterin gelmesi sağlanır.

Bir noter gelir, arkasından bir ikincisi, biri Volpino diğeri Menghone,noter kıyafetinde. İkiside yazacakları evlilik sözleşmesine, damat Sempronio yerine kendi isimlerini yazıp zapta geçirmeyi tasarlamışlardır, ve öyle de yaparlar.

İki noter ayrı ayrı Semponio tarafından onlara dikte edilen evlenme kontratına, evlenen erkeğin yani Sempronio´nun ismi yerine, kendi adlarını yazarlar. İş imza atmaya geldiğinde foyaları ortaya çıkar. Noter giysilerini çıkardıkları zaman kim oldukları anlaşılır ve oradan kovulurlar.

Volpino bu kez saf ve gösteriş meraklısı Senpronio'ya yeni bir oyun düzenlemiştir. Onu Moluk sultanının bir eczacı aradığına inandırarak aracılık yapmayı önerir. Çok geçmeden Volpino Türk kıyafetleri ve uzun bıyıklarıyla, sultanın vekili olarak karşısına çıkar. Yaptığı ticaret anlaşmalarına karşılık Grilletta'yı eş olarak ister. Türkiye'de zengin varlıklı biri olmayı hayal eden Sempronio da bunu kabul eder.

Aynı kostümlü oyun, bu kez Grilletta ile arası yeniden düzelen Menghone tarafından, Osmanlı sultanının temsilcisi gibi, Türk kıyafetleri ve ona eşlik eden adamlarıyla birlikte sergilenir.

Sempronio aynı şekilde ona da Grilletta'yı eş olarak vermeye razı olur ve hemen arkasından Grilletta ve Menghone'nin evliliklerini ilan eder etmez Menghone oracıkda giysilerini çıkarır. Volpino ve Sempronio başlangıçta öfkeden çılgına dönseler de, kaderin cilvesine boyun eğmek zorunda kalırlar.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/k4vhk7mjpicekuxr1ezt76pcqiw7ub58

Grilletta & Volpino'nun aryası
Antonelle Manotti & Carmen Gonzales

WOLFGANG AMADEUS MOZART
1756 - 1791
[Avusturya]

DON GIOVANNI

Besteci: Wolfgang Amadeus Mozart
Libretto: Lorenzo Da Ponte

I. PERDE

İspanya. Sevill kenti muhafızı Don Pedro konağının önünde Leporello nöbet tutmakta, efendisi Don Giovanni'yi beklemektedir. Don Giovanni birden konaktan fırlar. Peşinden evin kızı Donna Anna gelir. Onun gidişini engellemek, gece yatak odasına giren adamın kimliğini öğrenmek için yüzün-deki maskeyi açmak ister. Anna'nın yardım çağrısına babası cevap verir. Kızını baştan çıkaran adamın üstüne saldırır. Dövüşürler. Commendatore ölür. Don Giovanni uşağıyla kaçar. Bu arada Donna Anna nişanlısı Don Ottavio'yu bulmuştur. Kız babasının cesediyle karşılaşınca, sözlüsüne intikam almak üzere and içirir.

Gecenin daha geç bir saatinde yeni bir macera arayan Don Giovanni, gördüğü bir genç kadına yaklaşır. Bu onun evlenme vaadiyle aldatıp terk ettiği Donna Elvira'dır. Kadın onu arayıp bulmak için buralara gelmiştir. Efendisinin emriyle

uşak Donna Elvira'yı lafa boğarken Don Giovanni kaçar. Leporello kadına kendisiyle aynı kaderi paylaşan binlerce zavallı olduğunu anlatır.

Ertesi sabah erken aynı yere dönen Don Giovanni, nikahları yeni kıyılan bir köylü çifti ile karşılaşır. Zerlina ile Masetto aileleri ve dostlarıyla bu olayı kutlamak üzere bir araya gelmişlerdir. Don Giovanni gençleri himayesine alarak, düğün alayını köşküne davet eder. Damat Masetto dahil herkesi önden yollayarak gelinle yalnız kalır. Tam onun gönlünü razı edecekken ortaya çıkan Elvira kızı uyarır, alıp götürür.

Commendatore'nin katilinin yakalanması için Don Giovanni'nin kendilerine yardımcı olmasını isteyen Donna Anna ile Don Ottavio'yu Elvira bu adama inanmamaları için uyarır. Don Giovanni ise Elvira'nın bir deli olduğunu söyleyerek onları atlatır. Anna, Don Giovanni'nin davranışlarından onun babasının katili olduğunu anlar. Don Ottavio'dan Don Giovanni'yi cezalandırmasını ister.

Düğün alayı köşkün bahçesinde evin beyini beklemektedir. Don Giovanni gelerek Leporello'ya şölen için emirler verir, herkesi eğlenceye davet eder. Bu arada Zerlina, Masetto'yu yatıştırır. Bahçeye yeniden gelen Don Giovanni kızı yalnız sanarak aşkını bir kez daha ilan edince duruma tanık olan Masetto ortaya çıkar. Ama Don Giovanni hiç bozulmadan ikisini birden eve çağırır.

Boş kalan bahçeye maskeli 3 kişi gelir. Bunlar kılık değiştirmiş olan Elvira, Anna ve Ottavio'dur. Don Giovanni'yi gerçek kimliğiyle teşhir etmeye gelmişlerdir. Leporello efendisi adına onları da şölene davet eder.

Köşkte eğlence başlamıştır. Leporello Masetto'nun dikkatini başka bir yere çekerken efendisi de gelin Zerlina'yı bir odaya götürmeyi başarır. Kızın çığlıklarıyla durumun farkına varan maskeliler herkesi uyarırlar. Ama Don Giovanni yeni bir oyun

oynar. Tutar, sanki Zerlina'yı kaçıran Leporello'ymuş gibi onu suçlar. Ama kimse inanmaz ona artık. Köşeye sıkıştırılmıştır. Gene de son bir gayretle kalabalığın arasından sıyrılıp kaçar.

II. PERDE

Bütün bu olanlardan sonra uşağı bir kez daha Don Giovanni' yi terk etmeye karar vermiştir. Ancak efendisi eline biraz para sıkıştırarak onu vaz geçirir. O, bu sefer Elvira'nın hizmetçisini gözüne kestirmiştir. Bunu kolayca başarabilmek için uşağıyla giysilerini değiştirir. Hanın balkonuna hizmetçisi değil de hanımı çıkınca ona serenat yapmak uşağa düşer. Don Giovanni söyler, Leporello onun davranışlarını taklit eder. Böylece aldanan Elvira, sevgilisi olduğu kanısıyla uşağın kollarına atar kendini.

Yalnız kalan Don Giovanni hizmetçi ve diğer kızlara aşkını anlatan bir şarkı söyler. Bu arada Masetto da silahlı arkadaşlarıyla onu aramaktadır. Karşılaştıklarında efendiyi uşağı sanıp yardım önerisini kabul ederler. O da köylüleri ayrı yönlere gönderip Masetto'yu döver, kaçar. Sesleri duyup gelen Zerlina sevgilisini teselli eder.

Bu arada Leporello Elvira'dan kurtulmanın çarelerini aramaktadır. Kaçmak için bir bahçeye sokar onu. Burası Donna Annaların konağının bahçesidir. Masetto ile Zerlina bir yandan, Anna ile Ottavio bir yandan, Leporello'yu yakalarlar. Elvira araya girer, Don Giovanni'nin bağışlanmasını diler. Leporello can korkusuyla efendisi olmadığını açıklayınca da hepsi şaşıp kalırlar. Bundan istifade eden Leporello kaçar gider.

Metruk bir mezarlıkta saklanmakta olan Don Giovanni uşağıyla buluşur. Ona macerelarını anlatırken gaipten gelen bir ses ikisini de korkutur. Don Giovanni konuşan bu ölüyü evine, yemeğe çağırır. Bu arada Donna Anna, Don Ottavio'dan babasının öcü alınıncaya kadar nikâhlarının ertelenmesini ister.

Don Giovanni, köşkünde keyifli bir akşam yemeği yemekte, çevresindeki kızlarla eğlenmektedir. Elvira gelir, onu son bir kez uyarıp izlediği bu yanlış yoldan dönmesini diler. Adam kızla alay eder. Umutsuz Elvira tam çıkacaktır ki, kapıdan bir çığlıkla döner. Leporello da aynı tepkiyi gösterince gidip kapıyı kendi açan Don Giovanni yemeğe çağırdığı ölüyle karşılaşır. Gaipten gelen ses ondan tövbe etmesini ister. O, bu öneriyi reddeder. Masaya davet ettiği ölü, sonunda Don Giovanni'yi elinden yakalar, beraberinde cehenneme götürür.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/451qg22dh8ubqq275e5b9tp60c4lob31

La Ci Darem La Mano (Orada ellerimiz birleşecek)
Rodney Gilfry (Don Giovanni) - Eirian James (Zerlina)

****

FIGARO'NUN DÜĞÜNÜ
(Le nozze di Figaro)

Besteci: Wolfgang Amadeus Mozart
Libretto: Lorenzo da Ponte

Not: Figaro'nun Düğünü'nün olayları Rossini'nin Sevil Berberi operasındaki olaylardan sonra geçmekte ve İspanya'da Almaviva Kontu'nun sarayında geçen tek bir günde yaşanmaktadır.

I. PERDE

Şatoda bir oda. Kont Almaviva'nın bir zamanlar büyük bir aşkla bağlandığı Rosina'ya duyduğu sevgi, evlendikten sonra, aradan yılların da geçmesiyle oldukça azalmıştır. Bu yüzden şimdi de aynı tutkuyla başka kızların peşinde koş-maktadır. Kontluğunda çalışan genç kızların ilk gecelerini derebeyine bağışlayan geleneksel feodalite hakkını kaldır-

dığına da artık pişmandır. Çünkü yakında uşağı Figaro ile evlenecek olan karısının oda hizmetçisi Susanna'ya tutulmuştur.

Amacına bir başka yolla ulaşabilmek için elçi olarak atandığı Londra'ya Figaro'yu kurye, Susanna'yı da gizli sekreter sıfatıyla götürmeyi düşünse de, teklifi Susanna tarafından kabul edilmediğinden düğünü engelleyecek başka çareler arar. İstediği fırsat da karşısına çıkmakta gecikmez. Figaro, dalave-reci müzik öğretmeni Basilio'nun da yardımıyla Dr. Bartolo'nun eski kahyası Marcellina'dan ödünç para almış, parayı ödeyemediği takdirde kendisiyle evleneceğini bildiren bir belge imzalamıştır.

Öte yandan şatodaki bütün kadınlara ilgi duyan, henüz çocuk yaştaki yaveri Cherubino'yu, Susanna'nın yeğeni Barbarina'nın odasında yakalayan kont, Cherubino'nun işine son vermiştir. Cherubino, bunun üzerine Susanna'ya gelerek kontesin yardımını sağlamak üzere aracı olmasını rica eder. Tam bu sırada kont Susanna'nın odasına gelir.

Susanna, Cherubino'yu oturduğu koltuğun üzerine bir örtü örterek saklar. Cherubino da böylece kontun Susanna'ya yaptığı aşk ilanını dinlemek zorunda kalır. Derken kontu gözleyen ve onun Susanna'nın yanına girdiğini gören Basilio da gelir, Cherubino'nun kontese duyduğu aşktan söz eder. Kont, Basilio'yu Cherubino'yu şatodan kovmakla görev-lendirir. Ve bir gün önce onu nasıl Barbarina'nın odasında bir örtünün altına saklanmış dururken yakaladığını anlattığı sırada Cherubino'nun şimdi de altında saklı bulunduğu örtüyü kaldırıverir.

O sırada, Figaro'nun da teşvikiyle, konta, feodalite hakkını kaldırdığı için övgülerde bulunmak ve çiçekler sunmak üzere köylülerden bir grup gelir.

Figaro, fırsattan yararlanarak Susanna ile bir an önce evlenebilmesi için kontun iznini rica eder. Almaviva,

düğünün şerefine uygun bir şekilde hazırlanabilmesi için bir süre ertelenmesi gerektiğini söyler. Böylelikle Marcellina ile konuşmak fırsatını bulabilecektir.

Bu arada çevresinde toplananların dileklerini yerine getirerek Cherubino'yu da bağışlar, ama onu subay olarak Sevil'deki alayına gönderecektir. Perde Figaro'nun, Cherubino'nun başına gelenlerle alay eden bir aryasıyla kapanır.

II. PERDE

Kontes'in odası. Kontes, kontun sadakatsizliğinden duyduğu üzüntüyü dile getiren bir arya söyler. Düğünün ertelenmesine pek kızan Figaro, yeni planını Susanna'ya anlatır. Kıskanç kontun ilgisini, bir aşk öyküsü uydurarak kontesin üzerine çekmek gerekmektedir. Planın gerçekleşmesi için de kontesle uydurma sevgilisinin gece gizlice bahçede buluşacaklarını bildiren bir mektubun Basilio aracılığıyla kontun eline geçmesini sağlayacaktır.

Aynı zamanda Susanna da konta bahçede randevu verecek, fakat onun yerine Susanna'nın giysileriyle Cherubino gelecektir. Tam o sırada kontesin de görünmesiyle kont utanacak ve düğünün hemen yapılmasına karşı koyamayacaktır. Cherubino, Figaro'nun dileğini yerine getirerek yolculuğunu erteler.

Kontes, Susanna ve Cherubino geceki buluşma için kılık değiştirme provası yaparlarken kont, Figaro'nun mektubu üzerine çıktığı avı yarıda bırakarak beklenmeyen bir zamanda döner. Daha önce Susanna, elbisesini getirmek için odasına gitmiştir. Cherubino da yandaki küçük odaya saklanır. Kontes, küçük odanın kapısını kilitledikten sonra konta kapıyı açar.

Kontesin odasını durup dururken kilitlemesi, şaşkın hali ve

yan odadan gelen bir gürültü kontu kuşkulandırır. Kontes de yan odanın kapısını açmayı kabul etmediğinden, kont kapıyı kırmak için gerekli araçları almak üzere kontesle birlikte odadan çıkar. Ama daha önce Susanna'nın odasına ve dışarıya açılan kapıları kilitlemeyi de unutmaz.

Ne var ki, kontla kontes tartıştıkları sırada Susanna, kontesin odasına girmiş ve işlerin karışık olduğunu görerek bir köşeye gizlenmiştir. Kont ve kontes odadan çıkar çıkmaz Susanna yan odaya koşar ve Cherubino'ya kapıyı açmasını söyler. Cherubino yan odadan çıkar, başka çare olmadığından pencereden bahçeye atlayarak kaçar. Susanna da yan odaya saklanır.

Kontes kocasıyla birlikte döndüğünde, kekeleyerek içerde saklananın Cherubino olduğunu, Susanna ile birlikte onu kız kılığına sokarak bir oyun yapmak istediklerini açıklar. Çok öfkelenen kont, kılıcını çekerek Cherubino'ya dışarı çıkmasını emreder. Kapı açılır; kontun ve kontesin şaşkın bakışları karşısında Susanna çıkar. Almaviva pişmanlık ve üzüntü içinde kontesten özür diler.

O sırada Figaro düğün için konukların gelmiş olduklarını bildirmek üzere girer. Ne var ki kont önce mektup konusunda bir açıklama ister. Figaro kurnazca davranarak işin içinden sıyrılır, ayrıca kontesin ve Susanna'nın desteğiyle düğün için gereken izni alır. Yazık ki Figaro'nun sevinci uzun süre sürmez. Bahçıvan Antonio öfkeyle içeri dalar ve pencereden atlayan bir adamın en iyi çiçeklerini ezdiğini bildirir. Kurnazlığı elden bırakmayan Figaro, pencereden atlayanın kendisi olduğunu, Susanna ile gizlice buluşmak üzereyken kont tarafından yakalanmamak için bunu yaptığını anlatır.

Antonio pencereden atlayan adamın bir de kağıt düşürmüş olduğunu söyleyerek kağıdı gösterir. Bu Cherubino'nun tayin emridir. Kontes bir ara Figaro'ya ne yapması gerektiğini fısıldar. Figaro da tayin emrinin Cherubino tarafından eksik

olan mühürün basılması için kendisine verilmiş olduğunu anlatır. Kont tayin emrine mühür basmayı gerçekten unutmuştur. İşler çözümlenmiş gibi görünürken Marcellina, Dr. Bartolo ve Basilio ile birlikte gelir. Herkes fikrini, dileğini söyler. Kont, işin ancak mahkemede çözümlenebileceğini bildirir.

III. PERDE

Şatoda tören salonu. Kont çevrilen dolaplardan kuşkulanmaktadır, huzursuzdur. O sırada kontes, Susanna'ya, konta gitmesini, onunla bahçede buluşmaya razı olduğunu bildirmesini söyler. Kontes, Susanna'nın kılığına girerek buluşma yerine gitmeyi düşünmektedir. Gerçekten de Susanna, konta ilgi duyduğunu belirtmeyi başarır. Ve Marcellina'ya gerekli parayı ödemek üzere bir de çeyiz vaadi koparır. Kont heyecan içindedir. Ama Susannanın o sırada karşılaştığı Figaro'ya işlerin yolunda gittiğine ilişkin bir iki kelime söylemesi kontun dönen dolabı anlamasına sebep olur.

Bütün bunlar olup biterken mahkeme de karara varmıştır. Hakim Don Curzio, Marcellina, Dr. Bartolo, arkalarında da hükmü protesto eden Figaro girerler. Don Curzio hükmü okur: Figaro borcunu ödeyecek, ödeyemezse Marcellina ile evlenecektir. Kont kararı onaylar. Figaro, kendisinin soylu bir kişi olduğunu, ailesinin izni olmadan evlenemeyeceğini bildirerek zaman kazanmak ister. Bu arada da soyluluğunun kanıtı olarak kolundaki bir işaretten söz eder. O zaman gerçek ortaya çıkar.

Figaro aslında Marcellina ile Dr. Bartolo'nun yıllarca önce kaçırılan oğullarından başkası değildir. Kontesten aldığı parayı Marcellina'ya vererek Figaro'yu kurtarmak üzere salona giren ve olup bitenden haberi bulunmayan Susanna, nişanlısını Marcellina'nın kolları arasında görünce, dayanamayarak Figaro´yu tokatlar. Tabii o da çok geçmeden şaşırtıcı gerçeği öğrenir.

Artık çifte nikah kıyılacaktır. Bu mutlu günün coşkunluğu içinde Dr. Bartolo oğlunun anasıyla evlenmeye karar vermiştir. Herşey çözümlenmiştir, ama kontes de çapkın kocasından öç almak, böylelikle onu yola getirmek istemektedir. Susanna'yı arar ve bulur. Ona kontla akşam bahçede buluşmak istediğini bildiren bir mektup yazdırtır. Köylü kızlar ellerinde çiçeklerle gelirler. Aralarında Barbarina tarafından kız kılığına sokulan Cherubino da vardır.

Evinde Cherubino'nun giysilerini bulan Barbarina'nın babası bahçıvan Antonio durumdan zaten kuşkulanmıştır. Köylü kızların arasında bulunan Cherubino'yu ortaya çıkarıverir. Kurnaz Barbarina, kontesin de gözü önünde, konta, vaktiyle vermiş olduğu bir sözü hatırlatır. Kont Barbarina´nın öpücüklerine karşılık bütün dileklerini yerine getireceği konusunda ona söz vermiştir. İşte şimdi Barbarina da Cherubino ile evlenmek istemektedir. Figaro düğün için çalgıcıların geldiğini haber verir. Herkes hazırlanmıştır. Nikah töreni sırasında Susanna, kontesin kendisine yazdırttığı mektubu gizlice konta verir.

IV. PERDE

Şatonun bahçesi. Barbarina'nın boşboğazlığı sayesinde Figaro nişanlısının o akşam bahçede kontla buluşacağını öğrenir. Büyük bir öfkeye kapılarak bütün aldatılan kocaların öcünü alacağına söz verir. Ne var ki, bahçenin loşluğunda kontesin giysileri içindeki Susanna'yı sesinden tanımakta gecikmez. Çevrilen dolabı anladığını belirtecek yerde Susanna´ya kontesmiş gibi davranarak gülünç bir şekilde kur yapar. Ve bunun sonunda da birkaç tokat yer. Kont ise Susanna zannettiği karısına aşkını ilan eder.

Sonunda yanlışlıklar anlaşılır. Ne var ki, kont insanların önünde gülünç duruma düşmüştür. Bir kez daha yaptıklarından utanarak özür dilemek zorunda kalır. Kontes de kocasını bağışlar.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/klxhhvoizin6knbin6twy5ujfo4n7czc

Duettino Sull'aria Le nozze di Figaro (Figaronun Düğünü düeti)
Edith Mathis & Gundula Janowitz

****

SARAYDAN KIZ KAÇIRMA
(Die Entführung aus dem Serail)

Besteci: Wolfgang Amadeus Mozart
Libretto: Christoph Friedrich Bretzner

I. PERDE

16. Yüzyılda, İstanbul'da Selim Paşa'nın sarayı. İspanyol soylusu Belmonte, korsanlar tarafından kaçırılıp saraya satılan sevgilisi Konstanze'nin bulunduğu yeri aramakta, bir an önce kavuşmayı hayal etmektedir. Selim Paşa'nın kahyası Osman ile karşılaşır. Farklı kültürlerden gelen, birbirine yabancı bu iki insan iletişim kurmakta zorlanırlar.

Belmonte'nin, Konstanze'ye eşlik eden uşağı Pedrillo'yu sormasına iyice öfkelenen Osman, kim olduğunu bilmediği bir yabancının sarayı derhal terk etmesini ister. Osman'ın Pedrillo'ya yönelik öfkesinin temel nedenle-rinden biri hiç kuşkusuz Konstanze'nin hizmetçisi Blondchen'dir. Blondchen'e duyduğu özel ilgi Osman'ın, kızın nişanlısı ve halen Paşa'nın bahçıvanı olan Pedrillo'dan nefret etmesine yol açmaktadır.

Belmonte'nin gelişi Pedrillo'yu çok sevindirse de, Selim Paşa tarafından görülmesini engellemek üzere efendisini bir an önce sarayın bahçesinde saklamak ister.

Selim Paşa Konstanze ile birlikte yaptığı Boğaz gezisinden saraya geri dönmüştür, coşku ve saygıyla karşılanır. Konstanze ile yalnız kaldıklarında genç kıza hüzünlü tavrının nedenini soran Paşa'nın yaklaşımı, Konstanze'nin ona yüreğinin derinliklerindeki duyguları açmasına, geçmişte yaşadıklarını anlatmasına yol açar.

Pedrillo, Belmonte'yi saraya sokabilmek ve kaçışlarını kolaylaştırmak için efendisini önemli bir mimar olarak Selim Paşa'ya takdim eder. Osman ise kuşkulandığı bu yabancının içeri girmesini engellemeye çalışır, ancak başarılı olamaz.

II. PERDE

Özgürlüğüne düşkün İngiliz kızı Blonchen Osman'ın isteklerini geri çevirmekte, ona, kadın erkek ilişkilerinin nasıl olması gerektiğine dair kendince ders vermektedir. Osman, kızın söylediklerini yadırgar ve kabullenmez.

Öte yandan Konstanze kendisi için hiçbir çıkış yolu görmemekte, hüznünü Blondchen ve haremdeki diğer kadınlarla paylaşmaktadır.

Konstanze'nin kararsız tavrı Selim Paşa'yı öfkelendirir. Konstanze ise sertlik karşısında ölümü bile göze aldığını söyler.

Pedrillo, Blondchen'e efendisinin saraya gelmiş olduğu haberini verir. Kaçış planı hazırlanmıştır. Ama önce şüpheci Osman'ı zararsız hale getirmeleri gerekmektedir

Pedrillo, içine uyku ilacı karıştırdığı şarabı Osman'a zorla içirerek onu sarhoş eder, uyutur.

Sevgililer sonunda buluşmuşlardır ancak Belmonte'nin şüpheci, kıskanç yaklaşımı Konstanze'yi öfkelendirir. Belmonte'yi taklit eden Pedrillo da aynı tavrı sergileyince bu

kez Blondchen işi sevgilisini tokatlamaya kadar götürür. Erkeklerin özür dilemesi ortamı yumuşatır ve olay tatlıya bağlanır.

III. PERDE

Gece yarısı kaçış saati gelmiştir. Sarayın penceresine dayadıkları bir merdivenle Belmonte ve Pedrillo iki kızı aşağı indirirler. O sırada uyanan Osman, nöbetçileri çağırarak kaçışlarını engeller. Yabancılara yönelik kuşkularında haklı olduğunu görmek Osman'ın intikam duygularını kamçı-lamıştır.

Selim Paşa duyduğu gürültünün ne olduğunu anlamak üzere geldiğinde 'ihanet' olayını öğrenir. Bu arada Belmonte'nin kimliğini açıklaması, babasının Selim Paşa'nın can düşmanı olduğu gerçeğini ortaya çıkarır.

Ancak Paşa, inanılmaz bir hoşgörü örneği sergileyerek dört yabancıyı da bağışlar, onları özgür bırakır. Osman ise durumu kavramakta zorlanmaktadır.

Herkes Selim Paşa'nın yüce gönüllülüğünü överken sevgililer birbirlerine kavuşmanın ve ülkelerine geri dönebilecek olmanın sevincini dile getirirler.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/a4zn02mngiymjkqkufpogmjb2vf73i7j

Welche Wonne, Welche Lust (Ne mutluluk, ne zevk)
Lucia Popp

****

SİHİRLİ FLÜT
(Die Zauberflöte)

Besteci: Wolfgang Amadeus Mozart

Libretto: Emanuel Schikaneder

I. PERDE

I. Ramses zamanında Mısır'da Isis tapınağı ve çevresi. Tamino adlı genç ve yakışıklı bir prens çıngıraklı bir yılan tarafından kovalanmaktadır. Prens kendisine yardım etmesi için Tanrılara dua etse de en sonunda orada düşüp bayılır. Gece Kraliçesi'nin üç hizmetkarı, yakışıklı prensi bulurlar ve onu korumak için yılanı öldürürler. Üçü de prensi pek beğenmiştir ve her biri diğer ikisini kraliçeye gönderip prens hakkında bilgilendirmelerini istemektedir. Ancak anlaşama-dıkları için en sonunda hep beraber gitmeye karar verirler.

Tamino kendine gelir ve birinin geldiğini duyunca hemen saklanır. Gelen Papageno'dur. Bütünüyle kuş tüylerini üstünü kaplamış bir kuş avcısıdır kendisi ve tek üzüntüsü hayatta bir eşi, en azından bir kız arkadaşı bile olmamasıdır. Tamino saklandığı yerden çıkıp Papageno'ya kendisini tanıtır ve kendisini kurtardığını sanarak teşekkür eder.

Havalara giren Papageno koca elleriyle yılanla nasıl da savaştığını anlatarak böbürlenirken üç hizmetçi geri gelir ve yalan söylediği için Papageno'yu cezalandırırlar. Prense onu kurtaranın kendileri olduğunu söylerler ve sonra da Gece Kraliçesi'nin kızı Pamina'nın bir resmini verirler. Tamino görür görmez Pamina'ya aşık olmuştur.

Kadınlar Tamino'ya Pamina'nın kötü bir büyücü olan Sarastro tarafından kaçırıldığını ve annesinin kızını çok özlediğini söylerler. Tamino, Pamina'yı kurtaracağına söz verir. Gece Kraliçesi görünür ve Tamino'ya eğer kızını kurtarırsa kızı ile evlendireceğini söyleyerek yüreklendirir.

Kadınlar Tamino'ya sihirli bir flüt verir. Flütün gücü acıyı neşeye çevir-mektir ve yolculuğu sırasında kendisini

koruyacağını söylerler. Papageno'yu ise bu görevde Tamino'nun yanına verirler ve ona da sihirli ziller verirler. Bu zillerin sesini her kim duyarsa çok mutlu olacaktır. Bunların yanı sıra yolculukları sırasında kendilerine yol gösterecek üç çocuk ruhtan da bahsederler.

Diğer yanda, Pamina elleri bağlı bir şekilde Sarastro'nun kölesi tarafından sahneye getirilir. Monostatos, Pamina ellerinde olduğu için böbürlenmektedir. Ancak o sırada Tamino, Papageno'yu içeri gönderir. Monostatos ve Papageno karşılıklı bir şekilde birbirlerinin görünüşlerinden korkmuş-lardır ve Monostatos oradan kaçar.

Papageno, Gece Kraliçesi'nin Tamino'yu onu kurtarmak için gönderdiğini söyler. Pamina, prensin kendisinden hoşlan-dığını öğrenince çok mutlu olur ve kendisine bir eş arayan Papageno'ya da ayrı bir sempati duyar.

Sarayın dışında, üç çocuk ruh Tamino'ya eğer sabırlı ve mantıklı kalırsa Pamina'yı kurtarma görevinde başarılı olacağını söylerler. Saraya girmeye çalışırken rahiplerle karşılaşan Tamino bütün girişleri dener ama bir yol bulamaz. Orta kapıdaki bir konuşmacı ona Sarastro'nun şeytan olma-dığını, aksine çok iyi biri olduğunu ve Gece Kraliçesi'ne güvenmemesi gerektiğini söyler ve ona bilgeliğe güven-mesini söyleyerek oradan ayrılır.

Tamino bu gecenin bir an evvel bitmesi ve Pamina'yı kurtarmak için dua etmektedir Sihirli flütü çalar ve birden bütün hayvanlar dans etmeye başlar. Papageno da kendi zillerini çalmıştır ve bunu duyan Tamino hemen sese doğru gider.

Pamina ve Papageno sarayın içinden çıkmaya çalışırken Monostatos ve kölelerine yakalanırlar ancak Papageno hemen zillerini çalar ve hepsi dans etmeye başlayınca kaçmak için fırsat bulurlar. Tam o sırada Sarastro'nun ritüeli

başlamıştır ve ikisi de ne yapacaklarını bilemezler. Sarastro geldiğinde Pamina onun ayaklarına kapanıp Monostatos'un kendisine kötü davrandığını bu yüzden kaçmaya çalıştığını söyler. Sarastro bütün bilgeliği ile Pamina'ya onun mutluluğunun çok önemli olduğunu ancak annesine geri dönmesine izin vere-meyeceğini söyler. Çünkü Gece Kraliçesi kötü ve şeytani bir kadındır ve iyi kalpli kızını da etkilemektedir.

Monostatos o sırada dışarda yakaladığı Tamino'yu içeri getirir ve bunun için ödül ister ancak Sarastro onu cezalandırır. Tamino ve Pamina ilk kez karşılaşmışlardır. Sarastro eğer Tamino, Pamina'nın kocası olacaksa bilgelik testlerinden geçmesi gerektiğini söyleyerek onu gönderir.

II. PERDE

Isis ve Osiris rahiplerinden oluşan Sarastro'nun önderliğindeki bir konsül içeri girer. Sarastro rahiplere Tamino'nun testler için hazır olduğunu söyler. Bir yandan da çifte tapınağın yönetimini vermeyi planlamaktadır.

Tamino ve ödü patlayan Papageno iki rahibi takip ederek içeri girerler. Rahipler onlara ne istediklerini sorunca Tamino, bilgeliği ışığı ve sevgiyi bulmak için her şeyi yapabileceğini söyler. Papageno ise bu konulara çok takılmadığını, daha ziyade uyku, yemek ve tatlı bir kadın aradığını söyler.

Rahiplerden biri Papageno'ya eğer bilgeliğe ulaşırsa Sarastro'nun ona uygun 'Papagena' adında bir kız tanıdığını söyler. Rahipler Tamino ve Papageno'yu kadınların baştan çıkarıcılığı konusunda uyarırlar ve ne olursa olsun sessiz kalmalarını söylerler.

O sırada Gece Kraliçe'sinin üç hizmetçisi gelir ve Tamino'yu bu halde görünce çok şaşırırlar ve cevap vermesini isterler. Ancak ikisi de cevap vermeye direnir. Cevap alamayan

kadınlar şaşkınlık içinde geri çekilirler. Rahipler ikisini de tebrik ederler ancak hala onların aşmaları gereken diğer zorluklar olduğunu da hatırlatırlar.

Pamina bahçede uykuya dalmıştır. Monostatos ise onu izlemektedir ve yanına yaklaşıp tam öpecekken Gece Kraliçesi ortaya çıkar. Pamina uyanıp ona Tamino'nun, Sarastro'nun kardeşliğine katılıp bilgelik kazanacağını anlatınca Gece Kraliçesi deliye döner ve kızına bir hançer vererek Sarastro'nun kanını dökmesini emreder.

Pamina, annesi gittikten sonra bunu yapmayacağını söyler ancak Monostatos aşkına karşılık vermezse bu planı Sarastro'ya anlatacağını söyler. O sırada Sarastro içeri girer ve Monostotes'i kovar. Pamina annesini affetmesi için yalvarsa da Sarastro bu çatı altında böyle bir kötülüğün olamayacağını söyler.

Tamino ve Papageno iki rahip tarafından sahneye getirilir ve tekrardan sessiz kalmaları gerektiği hatırlatılır. Ama Papageno susamıştır ve su istemektedir. Yaşlı bir kadın ona su verir. Papageno sessiz kalması gerektiği halde yine de kadınla sohbet edip yaşını sorar kadın 18 yaşında olduğunu söyler. Papageno dalga geçmek için sevgilisi olup olmadığını sorunca kadın Papageno adında bir sevgilisi olduğunu söyler. Şaşıran Papageno tam adını soracakken yaşlı kadın kaybolur.

Üç çocuk ruh Sarastro'nun gönderdiği yemek sihirli flüt ve zilleri getirip sessiz kalmaları gerektiğini hatırlatırlar. Tamino flütü çalınca Pamina gelir ve Tamino ile konuşmaya çalışır ancak yemin eden Tamino cevap vermeyince artık kendisini sevmediğini düşünerek hüzünle oradan ayrılır.

Rahipler Tamino'nun zaferini kutlamaktadırlar ve bir yandan da bu görevi tamamlayıp kendilerinden biri olması için dua etmektedirler. Pamina içeri getirilir ve Sarastro onlara en büyük görevden önce vedalaşmalarını söyler ve hepsi

çıkarlar. Papageno gelir ve bu görevlerinden şikayet etmek için Tamino'yu aramaktadır. Rahipler onun ricasını yerine getirip bir bardak şarap verirler ve daha sonra Papageno bir eşi olmasını ne kadar istediğini söyler.

Daha önce ona su veren yaşlı kadın tekrar gelir ve kendisiyle evlenmesini ister. Ancak Papageno onu istemeyince kadın eğer kendisiyle evlenmezse sonsuza dek ömrünün zindanda çürüyeceğini söyler. Bunu duyunca istemeyerek de olsa ona sadık kalacağına yemin eder ve yaşlı kadın aniden güzeller güzeli Papagena'ya dönüşür. Çok heyecanlanan Papageno tam ona sarılacakken rahipler onu engeller ve henüz Papagena'ya layık olmadığını söylerler.

Üç çocuk ruh, üzüntüsünden intiharı düşünen Pamina'nın yanına gelirler ve Tamino'nun kendisini sevdiği konusunda onu ikna ederek Tamino'nun yanına götürürler

Silahlı iki adam Tamino'yu sahneye getirir. Tamino test için hazır olduğunu söyler. O sırada Pamina'nın sesi duyulur ve silahlı adamlar Tamino'ya sessizlik görevinin bittiğini ve rahatça konuşabileceğini söylerler. Pamina içeri girer ve geri kalan görevlere Tamino ile birlikte gitmek istediğini söyler. Çift tekrardan birlikte olmaktan çok mutludur. Birlikte su ve ateşin içinden geçerek görevi tamamlarlar. Rahipleri onları tapınağa davet eder.

O sırada bahçede, Papageno, Papagena'yı kaybettiği için çok üzgündür ve kendini asmaya karar verir. Üç çocuk ruh onu durdurur ve sihirli çanlarını çalarak Papagena'yı çağırmasını tavsiye ederler. Sesle beraber Papagena gelir ve çift beraber gelecekte sahip olacakları çocukları hayal ederler.

Hain Monostatos, Gece Kraliçesi ile güçlerini birleştirerek tapınağı havaya uçurmak için gelirler. Bunun karşılığında Gece Kraliçesi Monostatos'a kızını vaat etmiştir. Ancak onlar

daha tapınağın içine giremeden sihirli bir şekilde tapınağın çevresinden geri püskürtülüp gecenin karanlığında kaybolurlar. Sarastro güneşin zaferini ilan eder ve herkes Tamino ve Pamina'nın cesaretini tebrik ederek aralarına kabul ederler.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/hkgajjr6t5fh22zypr73ddhlyg79qb5q

Aria of Queen of the Night (Gecenin Kraliçesi'nin aryası)
Diana Damrau

LUDWIG VAN BEETHOVEN
1770 - 1827
[Almanya]

FİDELİO

Besteci: L. W. Beethoven
Libretto: Joseph F. Sonnleithner

I. PERDE

Zindancı Rocco'nun evinin terası. Arkada kalın taş duvarlarıyla büyük bir zindan yükselmektedir. Rocco'nun kızı Marzelline ev işi yapmakta, bir yandan da gardiyan Jaquino ile konuşmaktadır. Jaquino kıza aşıktır ve isteği onunla evlenmektir. Oysa Marzelline, babasının yanında yeni işe başlayan genç yakışıklı Fidelio'yu sevmektedir.

Jaquino dışarı çıktığında, Rocco'nun ona bazı emirler verdiği duyulur. Yalnız kalan Marzelline bir arya ile düşüncelerini açıklar. Genç kız bu aryayla Fidelio'ya olan aşkını ve evlenme isteğini anlatmaktadır. Bu arada Fidelio gelir, köyden mahkumlar için zincir alıp dönmüştür. Rocco ile Jaquino da girerler.

Zindancı, Fidelio'yu çok sevmekte hatta onu manevi evlat edinmeyi düşünmektedir. Oysa Fidelio aslında kadındır, erkek elbiseleri giyerek Don Pizarro tarafından haksız yere zindana

atılan eşi Florestan'ı kurtarmak amacındadır. Bu gerçekten kimsenin haberi yoktur.

Aralarında bir kuartet başlar. Kanon biçiminde yazılmış olan bu güzel parçada dört insanın endişeleri ve fikirleri açıklanır; Marzelline eğer Fidelio kendisiyle evlenirse duyacağı mutluluğu, Fidelio önündeki tehlikeleri, baba Rocco kızının geleceğini, Jaquino kıskançlığını anlatmaktadırlar.

Fidelio mahkumların bahçeye çıkarılmasını rica eder, onların arasında eşini görebileceğini ummaktadır. Rocco, Marzelline ve Fidelio arasındaki trio sahneyi tamamlar.

Parça bitince bir askeri marş duyulur. Sahne arkasından zindan komutanı Don Pizarro'nun nöbetçilere verdiği kısa emirler yankılanmaktadır.

Komutan girer, Rocco'ya bir mektup okur; Bakan, zindanları teftiş etmek üzere yola çıkmıştır. Bu Don Pizarro'nun işine gelmemektedir. Çünkü zindanda sebepsiz yere sırf şahsi kini yüzünden hapsettiği bir mahkum vardır ve bu mahkum Bakan'ın dostudur.

İntikam saati gelmiştir. Komutan nöbetçilere bir araba görürlerse boruyla haber vermelerini, Rocco'ya da mahkumu öldürerek hücresine gömmesini emreder. Herkes çıkar.

Fidelio felaketi anlamıştır. Fidelio'nun ricası üzerine Rocco, mahkumları bahçeye çıkarmaya razı olur. Üstleri parça parça, sarıbenizli, zayıf bir yığın zavallı insan havayı ve ışığı selamlayarak sürüne sürüne çıkarlar, mahkumlar korosu başlamıştır.

Rocco aşağıda kazılacak bir mezar olduğunu söyleyerek Fidelio'yu yardıma çağırır. Jaquino ise Don Pizarro'nun döndüğünü haber verir. Don Pizarro zindancı Rocco'ya mahkumları içeri sokmasını emreder. Rocco o gün Kral'ın

doğum günü olması dolayısıyla bu işi yaptığını söylerse de, dinle-temez. Mahkumlar güneşe ve havaya veda ederek karanlık zindana doğru sürünürler.

II. PERDE

1. Sahne

Zindanda bir hücre. Tavandan inen ince bir ışık geniş hücreyi aydınlatmakta, zincirle bağlanmış bir gölge samanların üzerinde yatmaktadır. Uzun bir orkestra girişinden sonra mahkum kımıldar:

"Ah! Bu zindan ne karanlık!" söylediği aryadan kim olduğu, yaşamının hikayesi anlaşılmaktadır. Mahkum yine saman yığınına uzanır ve dalar.

Hücre birdenbire ışıkla dolar, kapı açılmıştır. İçeri Rocco ve Leonore girerler. Leonore yani Fidelio, hayatının en acılı anını yaşamaktadır. Kocası Florestan'ın mezarını kazacaktır.

Titreyerek işe başlar. Florestan yavaşça doğrulur, kadın kocasını tanımıştır. Ona biraz şarap ve ekmek vermek ister. Bu sırada Florestan'da karısını tanır. Her ikisi çılgınca birbirlerine sarılırlar, Pizarro görünerek, Rocco'ya emreder:

"Mahkumu öldür!"

Pizarro saldırır, Fidelio tabancasını çekerek caniyi uzaklaştırır. Trompet sesleri bakanın geldiğini haber vermektedir. Kurtuluş anı yaklaşmıştır. Bakan içeri girer. Durum anlaşılmıştır. Karı koca birbirlerine sarılarak sevgilerini haykırırlar.

2. Sahne

Sarayın önünde mahkumlar ve halk bu mutlu olayı kutlamaktadırlar. Bakan bütün mahkumlara özgürlüğünü

bağışlamış, zalim Pizarro cezasını görmüş, adalet yerini bulmuştur. Opera çoşku, sevinç ve bayram havası içinde sona erer.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/f9ypm5fcw9ddfnnwu28tfbgqpg4g89rg

Marzelline Aria (Marzelline'in aryası)
Elizabeth Gale

GIOACCHINO ROSSINI
1792 - 1868
[İtalya]

KÜLKEDİSİ
(La Cenerentola)

Besteci: Gioacchino Rossini
Libretto: Charles Perrault

I. PERDE

Don Magnifico, dökülen şatosunda iki öz kızı Clorinda ve Tisbe, ve bir de üvey kızı Angelina yani Cenerentola (Külkedisi) ile yaşamaktadır. Cenerentola daima hizmetçi muamelesi görüp evin bütün işlerine koşmaktadır.

Bir gün Tisbe ve Clorinda klasik bir kavganın ortasındayken Cenerentola'nın iş yaparken söylediği şarkıya sinir olup kavgayı daha da büyütürler. O sırada kapı çalar ve prens Don Ramiro'nun yardımcısı Alidoro bir dilenci kılığında gelir. Cenerentola'nın üvey kız kardeşleri onu göndermek istese de Cenerentola ona ekmek ve kahve verir.

Kralın adamları gelerek Prensin yakında ziyarete geleceğini ve ülkedeki en güzel kızı seçip evlenmek için de bir balo düzenleyeceğini bildirirler. Don Magnifico bu talihli kızın

kendi kızlarından biri olmasını çok ister çünkü kızlarını zengin bir adamla evlendirmek bu ters giden talihi yoluna koymanın tek yoludur.

Odada kimse kalmadığında Prens yardımcısının kılığına bürünmüş şekilde içeri girer, böylece aday kadınların gerçek hallerini bilebilecektir. Alidoro ona, o evde prenses olmaya layık bir kızın yaşadığını söylemiştir ve prens de gelip bu kızla tanışmak istemiştir.

Cenerentola geri geldiğinde evin ortasında bir yabancı bulunca bir an korkar. Ancak ikili aniden birbirlerine vurulurlar. Ramiro çok etkilendiği bu kıza kim olduğunu sorar. Cenerentola ise açıklamaya çalışırken kendisinin de kafası karışır ve bir bahaneyle oradan kaçar.

Prensin uşağı Dandini prens kılığında gelir nihayet. Magnifico ve kızları sözde prense her yalakalığı yaparlar ki onları da balosuna davet etsin. Cenerentola da baloya gitmek istediğini söyler ama Magnifico böyle bir şeyi asla kabul etmez. Ramiro ise bu evde Cenerentola'ya ne kadar kötü davranıldığının farkındadır.

Alidoro normal haliyle gelerek bu evde üçüncü bir kızın yaşadığını söyler ama Magnifico o kızının öldüğünü söyler. Yalnız kaldıklarında Alidoro, Cenerentola'ya kendisini baloya götüreceğini çünkü bu güzel kalbinin bir ödülü hak ettiğini söyler.

Prens Ramiro'nun köşkünde Dandini, prense ona bu iki kız kardeşle ilgili negatif düşüncelerini anlatmaktadır. Prens şaşırmıştır çünkü onlardan biriyle ilgili Alidoro'dan çok iyi yorumlar duymuştur.

Clorinda ve Tisbe sahneye gelir ve yanlarında hala Prens kılığındaki Dandini vardır. Ramiro kızlara şöyle bir bakar ama hiçbiriyle evlenmek istemez.

Alidoro, Cenerentola'ya çok benzeyen gizemli ve çok güzel bir kızla içeri girer. Duruma kimse anlam veremese de hep beraber yemeğe otururlar.

II. PERDE

Don Magnifico endişe içindedir çünkü bu beklenmedik misafir onun hayallerini yerle bir edebilecek kapasitededir. Cenerentola, Dandini'nin onu sürekli takip etmesinden yorulmuş halde gerçeği itiraf eder. Kendisi Prensin yardımcısı zannettiği Ramiro'dan hoşlanmaktadır. Bir kenardan onları dinlemekte olan Ramiro bunu duyunca göklere uçar ve hemen yanlarına gelir. Ancak Cenerentola, şimdi eve gitmesi gerektiğini ve kendisinin kesinlikle takip etmemesi gerektiğini söyler. Eğer gerçekten onu o kadar sevdiyse mutlaka bulacağını da söyler.

Diğer taraftan, Dandini'yi hala prens zanneden Magnifico onun yanına giderek hangi kızı ile evlenmek istediğini sorar. Dandini öncelikle ona sabırlı olmasını öğütler sonra da prens olmadığını açıklar. Magnifico çok sinirlenmiştir.

Magnifico ve kızları moralleri bozulmuş halde evlerine dönerler ve Cenerentola'ya yemek hazırlamasını emrederler.

Fırtına çıkmıştır ve Alidoro prensle beraber Magnifico'nun şatosunun önüne gelmişlerdir. Fırtınadan korunmak için doğruca eve girerler. Ramiro ve Cenerentola hemen birbirlerini tanırlar. Magnifico ve kızları yenilgiyi kabul edemedikleri için huysuzlanmaktadırlar ama Cenerentola yine de prensten onları affetmesini ister.

Prensin sarayında büyük bir düğün vardır. Ramiro ve Cenerentola evliliklerini kutlarken Magnifico yeni prensesin kalbini geri kazanmaya gayret etmektedir. Ama Cenerentola'nın tek isteği kendisini kızı olarak kabul etmesidir.

İçine doğmuş olduğu talihsizlik bitmiş ve yeni bir hayat başlıyordur Cenerentola için. Ailesini de yemeğe davet ederek artık ateşin başında oturduğu günlerin sona erdiğini söyler.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/dsslg4xuzeluj0qfvcu1qfw58iwck0ii

Nacqui all affano (Ben belanın içinde doğdum)
Maria Callas

****

SEMİRAMİS
(Semiramide)

Besteci: Gioacchino Rossini
Libretto: Gaetano Rossi

I. PERDE:

Eski Babil. Başrahip Oroe Belus tapınağını açar. Hint Prensi Idreno ona saygılarını sunar. Belus soyundan gelen Assur, Kraliçe Semiramis'in öldürülen kocasının yerine tahta geçmesi için eş olarak onu seçeceği ümidiyle hediyeler getirmiştir. Kraliçe Semiramis içeri girer fakat bu sırada şiddetli bir şimşek çakar ve sunaktaki kutsal ateş söner. Başrahip Oreo bunun iyiye alamet olmadığını düşünerek törenin yapılmaması için uyarıda bulunur.

Asur ordusu komutanı Arsace, Kraliçe Semiramis'in çağrısı üzerine gelmiştir. Aklında barbarların elinden kurtardığı sevgilisi Azema vardır. İçeri girer ve Oroe'ya babasından kalan çeşitli evrak ve bilgileri içeren bir sanduka verir. O

sırada Assur görünür ve Arsace ona Kraliçe Semiramis'ten kahramanlıklarının karşılığı olarak Azema'yla evlenmesine izin vermesini isteyeceğini söyler. Assur ona Azema'nın kralın kayıp olan oğlu Ninia ile beşik kertmesi olduğunu söylerse de Arsace aşkında ısrarcı olur. Assur'da kendisinin de Azema'yı sevdiğini itiraf eder.

Asma Bahçeler'de, Semiramis evlenmeyi ümit ettiği Arsace'yi beklemektedir. Bir kahinden yeni bir evlilik yaparsa yeniden huzur bulacağına ilişkin bir mesaj almıştır. Arsace geldiğinde ona Assur'un tahtta gözü olduğunu bildiğini ve onun Azema'yla evlenmesine izin vermeyeceğini söyler. Arsace kraliçenin onun Azema'ya olan aşkını bildiğini zanneder, kraliçe de Arsace'nin ilgisinin kendisine karşı olduğunu düşünür ve ona her istediğini vermek için hazırdır.

Taht odasında, Kraliçe Semiramis, Arsace'yi hem kral hem de kendisine eş olarak seçtiğini açıklar. Herkes buna çok şaşırır, özellikle de Azema'yı Hint Prensi Idreno ile evlendireceğini açıkladığında. Tanrıların bundan hoşnut olmadığının belirtisi olarak gök gürlemeleri ve şimşekler duyulur ve öldürülen Kral Nino'nun hayaleti belirir.

Hayalet Arsace'nin kral olabileceğini ancak bunun gerçekleşebilmesi için kendisinin katilini bulup öldürmesi gerektiğini söyler. Arsace korkusuzca kralın katilini bulup öldürerek intikamını alacağına yemin eder ancak hayalet, Semiramis'i vakti gelmeden onun ardından gelmemesi için uyararak kaybolur. Kalabalık hangi suçlunun tanrıları kızdırdığını merak etmektedir.

II. PERDE:

Saraydaki bir salonda, Assur, Kraliçe Semiramis'e, Kral Nino'nun ölümünü kendisinin hazırladığını, karşılığında da ona hem tahtı vereceğini hem de onunla evleneceğini vaad ettiğini hatırlatır. Kraliçe bunu reddeder ve eğer oğlu Ninia hayatta olsa idi kendisine yardım edeceğini söyler.

Ancak Assur istediğini almada kararlıdır.

Tapınakta Oroe, Arsace'ye aslında onun kayıp olan veliaht prens Ninia olduğunu ve babası Nino'nun ölürken yazdığı bir belgede kendisini öldürenlerin Assur ve Kraliçe Semiramis olduğunu bildirdiğini söyler. Arsace Assur'u öldürme görevini kabul eder fakat öz annesi olduğunu öğrendiği Kraliçe Semiramis'i öldüremeyeceğini söyler.

Kraliçe Semiramis ve Arsace içeri girerler. Arsace babasının bıraktığı belgeyi annesine göstererek, onun oğlu olduğunu, bu yüzden onunla evlenemeyeceğini, babasının katillerinin de onunla Assur olduğunu bildiğini söyler. Kraliçe yeniden kavuştuğu oğluna suçlu olduğunu, kendisini öldürmesini ve babasının intikamını almasını söyler. Fakat Arsace tanrıların annesini bağışlamasını diler.

Nino'nun mezarının dışında, Assur kendisine sadık suikastçilerden, Oroe'nun insanları kehanetlerle korkuttuğunu ve tahta çıkma şansını kaybettiğini öğrenir. Assur mezarın içine saklanıp Arsace'ye pusu kurmayı planlar ancak kılıç sallayan bir demir el görünce korkar. Çıldırdığını zanneder ancak görüntü kaybolunca kendisini toparlar.

Mezarın altındak tonozda, bir grup rahip hainin gelmesini beklemektedirler. Arsace Oroe'nun peşinden tonoza girer ve hasmını beklemeye başlar. Assur görünür, bu arada kraliçe Semiramis te oğlu Arsace'yi korumak için aşağı iner. Karanlıkta bir süre bekleşirler. Oroe Arsace'ye vur komutunu verdiğinde yanlışlıkla oğlunu korumak için Assur'la onun arasına giren kraliçe Semiramis vurulur. Oroe Assur'u tutuklatır ve istemeden öz annesini öldüren Arsace'nin intihar etmesini önler. Kalabalık tanrıların zaferinden çok mutludur ve Arsace'nin tahta çıkmasını ister.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/fiodrpv61pxy411arn04gq3f1199hifu

Bel raggio lusinghier (Güzel gurur verici ışık)
Anna Moffo

****

SEVIL BERBERİ
(Il Barbiere di Siviglia)

Besteci: Gioachino Rossini
Libretto: Cesare Sterbini

I. PERDE

Seville, Dr. Bartolo'nun evinin önündeki meydan. Meydana, fakir bir öğrenci olan Linodro ve bir müzik grubu gelir ve Rosina'nin penceresi önünde serenat yapmaya başlarlar. (Ecco ridente in cielo - "Gökte kahkahalar var.") Ama içeriden hiçbir yanıt geldiği görülmez.

Lindoro aslında kıyafet değiştirmiş olan Kont Almaviva'dır; ama öğrenci kıyafetine girmesi, Rosina'nin kendisini parası ve payesi yerine kişisel özellikleri için sevmesini sağlamak içindir. Almaviva müzisyenlere ödeme yapar ve onlar da oradan ayrılırlar. Kont kendi düşünceleri ile başbaşa kalmıştır.

Bu sırada kentin tüm sırlarını ve dedikodularını bilen berber Figaro içeri girer ve Kont saklanır. Figaro kabadayılık ve kendini beğenmişlik içinde bir şarkıya başlar. (Largo al factotum della città - "Şehirde her işi görebilen adama yol açın."). Kont, hizmetkarlığını yapmış olduğu için Figaro'yu tanımıştır. Figaro Konta Rosina'nın Dr. Bartolo'nun öz kızı değil, manevi kızı olduğunu, ve doktorun onunla evlenmeyi planladığını söyler. Kont'ta Rosina'yla buluşmak için Figaro'nun yardımını ister ve eğer bu buluşmayı organize etmeyi başarırsa Figaro'ya iyi para vereceğini vaad eder.

(İkili: All'idea di quel metallo - "O sarı madenin düşüncesi").

Birden pencere açılır; Rosina pencereden Lindoro'ya bir pusula atar; ama Dr. Bartolo vasisi olduğu kızı hemen içeri çeker. Figaro, Kont'a bir asker kıyafetine girmesini, Rosina' nin evine girmek için sarhoş taklidi yapmasını ve Dr. Bartolo'ya bir ordu mensubu olarak onun evinde ikamet hakkı olduğunu bildirmesini tavsiye eder. Bu tavsiyesinden hoşlanan Kont ona yüklü bir bahşiş verir.

Dr. Bartolo'nun evinde Rosina Lindoro'nun sesinin güzelliğini düşünürken şarkı söylemektedir. (Una voce poco fa – "Bir ses hemen şimdi") Rosina Dr. Bartolo'yu kurnazlıkla alt etmeye karar verir. Kont'u sadece Lindoro ismi ile bilen Rosina ona bir mektup yazar.

Rosina odadan çıkmakta iken Dr. Bartolo ve Basilio girerer. Rosina'nin muzik hocası olan Don Basilio Dr. Bartolo'ya, Almaviva'nin şehirde görüldüğünü ve Rosina ile evlenmek istediği dedikodularını tekrarlar. Dr. Bartalo Rosina ile kendisi evlenmek niyetindedir ama bunun nedeni ona duyduğu sevgi değil sadece ailesinden ona miras kalan parayı ele geçirmek içindir. Basilio Kontu aradan çıkartmak için onun hakkında yalan yanlış dedikodular ortaya çıkartmasını tavsiye eder. (La calunnia è un venticello - "İftira hafif bir rüzgardır")

Dr. Bartolo ve Basilio ayrıldıktan sonra Figaro ve Rosina girerler. Figaro Rosina'ya Lindoro'ya birkaç satırlık pusula gonderip onu cesaretlendirmesini söyler; ama Rosina zaten bunu yazmıştır. (İkili: Dunque io son…tu non m'inganni? - "Demek ki beni seçtin; beni aldatmıyorsun ya?"). Herşeyden devamlı şüphe eden Dr. Bartolo sonunda velisi olduğu kızın özür ve yalanlarından bıkmış olduğunu ve artık aldatılma-yacığını ifade eder.(A un dottor della mia sorte - "Benim gibi doktora karşı".)

Evin vekilharcı olan Berta evden çıkarken eve girmeye çalışan, aslında asker kıyafetinde Kont olan, sarhoş bir

askerle karşılaşır. Sarhoştan korkan Berta hemen Dr. Bartolo'ya koşup durumu bildirir. Dr. Bartolo evinde asker ikamet etmesi yükümlülüğünden muaf olduğunu bildirir ve askere evinden ayrılmasını söyler ama ona laf anlatamaz.

Sahte asker Kont, Rosina'ya yaklaşır ve ona Lindoro olduğunu bildirip eline bir pusula verir. Dr. Bartolo bu pusulanın verildiğini görür ve Rosinaya elindeki kağıdın ne olduğunu göstermesini ister. Fakat Rosina'nin eli çabuktur ve Kont'un pusulasını saklayıp onun yerine bir çamaşırhane listesini Dr. Bartola'ya verir. Dr. Bartalo ile sarhoş asker/Kont gittikçe yükselen sesle dil dalaşına tutuşurlar. Basilio, Figaro ve Berta'da buna katılırlar.

Bu sırada kopan yaygara şehir muhafızları ve onların nöbetçi komutanının ilgisini çeker ve onlar da Dr. Bartolo'nun evine gelirler. Dr. Bartolo Kont'un onlar tarafından tutuklanacağını sanmaktadır. Fakat Kont gizlice ismini verince muhafızlar onu serbest bırakırlar. Buna Dr. Bartolo ve Basilio şaşıp kalırlar ve bu Rosina'nin alaylarına konu olur. (I. Perde finali: Fredda ed immobile - "Soğuk ve kımıldıyamaz").

II. PERDE

Dr. Bartolo'nun evi. Kont doktorun evine bu sefer, Rosina'nın yeni şan hocası olarak, Don Alonso kıyafetiyle gelir. Kendinin güya hasta olan Basilio'nun yerini geçici olarak alacağını ve Rosina'yi Kont'tan soğutmaya çalışacağını söyler. Başta Dr. Bartolo bundan şüphelenir, ama Alonso, Rosina'nin Lindoro / Konta gönderdiği pusulayı Bartolo'ya verince, onun evine girmesini kabul eder. Müzik dersi sırasında Rosina şarkı söyler ve Rosina ve Almaviva/Lindoro/Alonso birbirlerine olan sevgilerinden bahsederler. Dr. Bartolo bunlara karşılık Caffariello adlı ünlü hadım şarkıcının ("kastrato") stilinde bir şarkısını söyler.

Figaro doktoru tıraş etmek için gelir ve Dr. Bartolo özel

tıraş porselen kabını getirmesi için Figaro'ya üzerinde bütün evin anahtarları bulunan bir anahtarlık verir. Figaro'nun gittiği odadan Dr. Bartolo'nun diğer porselen ve çanak çömleğinin düşürülme sesleri duyulmaya başlar.

O sırada beklenmedik bir şekilde Don Basilio da eve gelir. (Beşli: Don Basilio! — Cosa veggo! - Don Basilio! — "Ne görüyorum?"). Basilio'ya onun hasta olduğunu söylediklerini, bu nedenle evden hemen ayrılması gerektiğini söylerler ve bunun için ona bir kese para rüşvet olarak verilir. (Buona sera, mio signore - "Beylerim, iyi akşamlar"). Rosina ve Kont, Figaro'nun biraz önce eline geçirmiş olduğu anahtarı kullanarak balkon kapısını açıp evden kaçmaya kararlaştırırlar.

Dr. Bartolo sonunda bu aldatmacadan haberdar olarak herkesi evini terketmeye çağırır. Sonra şehrin noterine giderek kendisi ve Rosina arasında bir evlilik kontratı hazırlamasını sağlar. Döndüğünde Rosina'ya "Alonso"nun kendine vermiş olduğu, Rosina'nın "Lindoro"ya göndermiş olduğu pusulayı gösterip, onu Lindoro'nun Almaviva elinde bir alet olduğuna inandırır. Berta'nın bu karmaşadan canı sıkılmıştır ve evin diğer sakinlerinin kötü davranışlarından şikayete başlar. (Il vecchiotto cerca moglie - "Yaşlı adam karısını arar")

Önce müzik eşliğinde şimşekli, gökgürültülü bir fırtına görülür. Bu fırtına içinde Kont ve Figaro'nun, Dr. Bartolo'nun evinin balkonuna bir merdiven dayayıp ellerindeki anahtarla pencereyi açıp içeri girdikleri görülür. Rosina Almaviva'ya Dr. Bartolo'nun kendisine verdiği mektubu gösterir ihanete ve kalp kırıklığına uğradığını açıklar. Almaviva kim olduğunu ona açıklamak zorunda kalır ve böylece iki sevgili yine barışırlar.

Almaviva ve Rosina, etraflarıyla ilgisiz bir şekilde birbirlerine aşk içinde bakmaktayken, Figaro onları çabuk olup oradan ayrılmaları için uyarır. İki kişinin evin ön kapısına yaklaştıkları duyulur. Fakat balkona dayalı merdivenden inmeye geldik-

lerinde merdiveninin oradan kaldırılmış oldu-ğunu görürler. (Zitti, zitti, piano, piano. - " Kapa çeneni, kapa çeneni, yavaşça, yavaşça"). Dr. Bartolo merdiveni kaldırıp götür-müştür.

Gelen iki kişi Dr. Bartolo ve Rosina'yi evlendirmek için gelen Basilio ve noterdir ama Dr. Bartolo'nun beklediği zamandan önce gelmişlerdir. Noter eline verilen yüklü bir meblağ karşı-lığında Rosina ve Almaviva'yı evlen-dirmeye razı olur. Ya kafasına sıkılacak iki kurşun ya da eline verilen bir rüşvet arasında bir seçim yapmak zorunda kalan Basilio ise rüşveti ve Rosiana ve Almanviva'nın nikahında Figaro ile birlikte şahitlik yapmayı tercih eder.

İki sevgili nikah kontratını bir noter ve iki şahit önunde imzalarlar. Dr. Bartolo ise çok geç kalmıştır. Fakat Almaviva ve Rosina aşk için evlenmişlerdir ve Almaviva'nin yeterince serveti vardır. Bu nedenle Rosina'ya mirasla kalan parayı Dr. Bartolo'ya bağışlayarak onun da gönlünü fazla kırmamış olurlar.

Not: Bu öykünün devamı Mozart'ın Figaro'nun Düğünü operasında işlenmiştir.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/7bvvirqfywtxp1topvghngodaqazgij2

Largo al factotum della città (Şehrin becerikli adamına yol verin)
Sherrill Milnes

VINCENZO BELLINI
1801 - 1835
[İtalya]

NORMA

Besteci: Vincenzo Bellini
Libretto: Felice Romani

I. PERDE:

M.Ö. 50 yıllarında Roma boyunduruğundaki Galya'da Druid rahiplerine ait kutsal meşe ormanı ortasındaki alan. Sahnenin ortasında mihrap olarak kullanılan kutsal druid taşı bulunmaktadır. Vakit gecedir.

Galya savaşçıları ve İrminsul mezhebine bağlı rahipler, başlarında Norma'nın babası Oroveso olmak üzere marş eşliğinde girerler. Oroveso, yakında Romalılara karşı savaş açılacağını ve Galya'nın egemenliğine kavuşacağını bildirmektedir.

Oroveso'ya göre ayın yükseldiğini haber veren kutsal gongun çalınışından sonra Norma gelip dinî töreni yönetecek ve kutsal otu keserek ilk savaş işaretini verecektir. Galya'nın Roma boyunduruğundan kurtulması için Tanrıça İrmin'e yakaran rahip ve savaşçılar uzaklaşırken, Romalı komutan Pollione ile arkadaşı Flavio görünürler.

Başrahibe Norma ettiği yemine sadık kalmayıp gizlice Pollione ile evlenmiş hatta ondan iki de çocuğu olmuştur. Ancak Pollione artık Norma'yı sevmemekte, bir başkası için yanıp tutuşmaktadır. Bu, druid bakiresi Adalgisa'dır. Pollione Adalgisa'yı Roma'ya kaçırmayı düşünmektedir.

Pollione, Flavio'ya geçende gördüğü bir düşü anlatır. Kendisi ve Adalgisa Roma'da Venüs tapınağında dolaşırken birden uzaklardan Norma'nın sesi duyulmuş, onlardan intikam alacağını söylemiştir. Pollione korkulu rüyasını anlatırken, uzaktan tekrar savaşçı ve rahiplerin sesi duyulur. Ay doğmuş, kutsal törene başlama zamanı gelmiştir. İki Romalı uzaklaşırken, savaşçılar, rahipler ve rahibeler görünürler.

Hepsi yerlerini aldıktan sonra, yanında nedimeleri ile Norma gelir. Mihrabın üzerindeki yerini alır. Elinde ayın simgesi olan bir orak taşımaktadır. Norma Romalılara karşı savaş kararının yerinde bir karar olmadığını, Roma'nın günü gelince zaten kendi içindeki bozgun nedeniyle, başkalarının silahlarına gerek kalmadan çökeceğini bildirerek halkına sakin olmalarını öğütler ve kutsal otu keser. Ay tanrısından barış dileyen lirik bir parçaya başlar (Casta Diva).

Dua bitince kalabalık dağılır. Adalgisa mihraba yaklaşır. Pollione'yi ve onun tekliflerini düşünmektedir. Aynı anda Pollione görünür. Roma'ya gideceğini söyliyerek genç kıza kendisiyle birlikte gelmesi için ısrar eder. Adalgisa önce direnirse de duygularına yenilir ve Pollione ile birlikte kaçmayı kabul eder.

II. PERDE:

Kayalara oyulmuş bir mağara içindeki evine dönen Norma çelişik duygular içinde bocalamaktadır. Pollione'nin bir başka kadını sevdiğini öğrenmiştir. Ancak bu kadının kimliğini henüz bilmemektedir. Pollione kendisini terkettikten sonra çocuklarını da hem sevmekte hem de onlardan nefret etmektedir. Bütün bu üzüntü ve endişelerini sırdaşı ve çocuk-

larının bakıcısı Clotilde'ye açar.

Bu sırada Adalgisa gelir ve Norma'ya gizli aşkını açıklar. Rahibelik yeminini bozup, sevdiği adamla birlikte Roma'ya kaçacaktır. Norma genç bakireye anlayış ve şefkat gösterir. Özgür olduğunu, sevdiği adamla gidebileceğini söyler.

Ancak tam bu sırada Pollione çıkagelir ve her iki kadın da aynı erkeğe bağlanmış olduklarını anlarlar. Norma ızdırap ve kıskançlıkla sarsılırken, Adalgisa, Pollione'nin teklifini kabul etmediğini, onunla asla bir arada olmıyacağını bildirir.

III. PERDE:

Norma'nın evi. Çocuklar uyumakta, Norma ise sevgi ve nefret arasında bocalamaktadır. Bir an çocuklarını öldürmeyi, böylece onları Roma'daki esir yaşamından kurtarmayı düşünürse de çocukların uyanışiyle bu düşüncesinden vazgeçer ve sırdaşı Clotilde'ye Adalgisa'yı çağırmasını buyurur.

Adalgisa gelince, çocuklarını kendisine emanet eder, onlara annelik etmesi için yakarır. Fakat Adalgisa bu teklifi kabul etmez. Sonuna dek Norma'ya sadık kalacağına, Pollione ile evlenmiyeceğine ve bu kararını ona da açıklıyacağına dair söz verir. İki kadın dostça sarılırlar.

Bu arada savaşçılar ve rahipler kutsal alanda toplanmaktadırlar. Pollione'nin Roma'ya geri çağrıldığını ve yerine daha zalim bir komutanın atandığını haber almışlardır. Pollione gitmeden Norma'nın savaş buyruğu vermesini beklemektedirler. Oroveso da aynı ölçüde sabırsızdır bu konuda. Norma ise Pollione'nin kendisine döneceğini ümit etmektedir. Ancak Clotilde heyecanla gelir ve bakireler manastırında bir Romalı'nın yakalandığını bildirir. Suçlu Pollionedir.

Az sonra Komutan Norma'nın önüne getirilir. Norma Pollione'yi sorguya çekeceğini bu nedenle suçluyla yalnız

bırakılmasını emreder. Pollione'ye Adalgisa'dan vazgeçtiği takdirde kendisini bağışlayacağını söyler. Ancak Komutan, Adalgisa'yı sevdiğini ve ondan ayrılmaktansa ölmeyi yeğ tuttuğunu bildirince, tekrar halkını etrafına toplar ve onlara vatanına ve tanrılarına ihanet eden bir rahibenin adını açıklıyacağım bildirir.

Herkes heyecan içinde beklerken Norma bu günahkârın kendisi olduğunu açıklar. Sonra babası Oroveso'ya dönerek kendisini affetmesini ve çocuklarına bakıp büyütmesini rica eder. Bu davranış Poilione'yi etkilemiş ve son anda suçluluk duymasına neden olmuştur. Norma'dan af diler ve onunla birlikte ölmeye karar verir. Norma ve Pollione birlikte ölmek üzere ateşe doğru ilerler.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/hw3nesu5tvbpefpatr8crk27pvjv32qg

Casta Diva (İffetli Diva)
Leyla Gencer

****

UYURGEZER KIZ
(La Sonnambula)

Besteci: Vincenzo Bellini
Libretto: Felice Romani

I. PERDE

BİRİNCİ SAHNE

Ertesi gün evlenecek olan Amina ve Elvino için düğün ala-yının gelişiyle köyde şarkılar söylenmektedir. Köy hanının sahibi olan Lisa, bu yeni evlenecek çifti çok kıskanmaktadır. Çünkü daha önce Elvino'ya aşık olmuş, onunla nişanlanmış,

ama sonra nişan bozulmuştur. Bunu unutmak istemektedir.

Alessio Lisa'nın yanına gelip ona olan aşkını ifade eder. Tam o sırada Amina gelir; kendine gösterdikleri yakınlıktan dolayı bütün arkadaşlarına ve köy halkına teşekkür eder. Özellikle küçükken yetim kalmışken kendini evlat olarak alıp bakıp yetiştiren değirmen sahibi Teresa'ya minnetlerini bildirir. Düğün şarkısını bestelemiş ve düğün eğlencelerini organize etmiş olan Alessio'ya da şükranlarını bildirir ve onun Lisa ile evlenerek mesut olmasını diler.

Elvino yanında noter ile gelir ve annesinin mezarını ziyarete gittiği için geciktiğini açıklar ve özür diler. Elvino, Amina'ya annesinin yüzüğünü verir; ikisi noterle birlikte masaya oturarak nikah belgelerini imzalarlar. Elvino nikah kıyılmasını izleyen köylülere dönerek herkesi ertesi günü düzenlenecek olan düğün eğlencesine davet ettiğini söyler.

Bu sırada bir yabancı sahneye girerek şatonun yolunu Lisa'ya sorar. Lisa vaktin çok geç olduğunu ve şatoya hava kararmadan varmasının imkânsız olduğunu açıklar. O geceyi handa geçirmesi için bir oda kiralamasını tavsiye eder. Yabancı bu köyü çocukluğundan bildiğini belirtir ve çocukluk anılarını anlatır.

Yabancı, eğlencelerin nedenini sorar; nikahı yapılmış olan Amina'yı kutlar ve onun uzun zaman önce ölen sevdiği bir kızı çok andırdığını da ilave eder.

Yabancı, şatonun dört yıl önce ölmüş olan sahibini iyi tanıdığını ve şatoda daha önce bulunduğunu da itiraf eder. Teresa şatonun eski sahibi ölmeden birkaç yıl önce şatonun yeni sahibi olacak oğlunun ortadan kaybolduğunu söyler. Yabancı, şatonun yeni sahibinin hayatta olduğunu bildiğini ve onun mutlaka geri döneceğini bildirir.

Karanlık basınca köylüler yabancıyı handa kalması ve böy-

lece köye inen hayalete kurban gitmemesi için uyarırlar. Yabancı ise hiç batıl inançları olmadığını ve köye hayalet inmekte ise onun hemen ortadan kaldıracağını bildirir.

Elvino bu yabancıyı Amina'ya ilgi gösterdiği için kıskanmıştır. Amina onu boş yere kıskançlık ettiği için suçlayınca da Elvino Amina'nın saçlarını okşayan hafif bir rüzgarı bile kıskandığını ama bu kıskanç tutumundan vazgeçmeye hazır olduğunu ifade eder.

İKİNCİ SAHNE

Lisa yabancıya, kendisinin uzun zamandır ortadan kaybolmuş şatonun yeni sahibi olan Rodolfo olarak tanındığını açıklar ve köylülerin ona resmi bir karşılama töreni hazırladıklarını bildirir. Kendisi de şatonun yeni sahibini karşılayan ilk köylü olmaktan memnuniyet duyduğunu söyler. Rodolfo onunla flört etmeye başlayınca gururu okşanır. Fakat hanın dışından sesler gelince hemen dışarı çıkar, çıkarken de mendilini düşürür..

Bu sesleri uykusunda gezen Amina yapmaktadır; uykusunda gezerek hanın içerisine girer ve Rodolfo'nun odasına çıkar. Rodolfo, Amina'nin gece yaptığı bu uyurgezer gezintilerin geceleyin köye bir hayaletin indiği söylentilerine neden olduğunu anlar. Amina odadaki bir koltuk üzerine yatıp uyumaya başlar. Rodolfo odasına gelen genç kızın bu kendini hiç bilmeden yaptıklarından faydalanıp onu kandırmanın mümkün olabileceğini düşünür. Ama onun uykudaki o masum görünüşü, bu düşünceleri aklından çıkartmasına neden olur.

Rodolfo kendini yeni şato sahibi ve köyün efendisi olarak resmen karşılamak için gelen köylüler heyetini karşılamak için odasından dışarı çıkar. Ama Lisa handaki odada uykuya dalmış olan Amina'yı gelen köylüler heyetine gösterir. Elvino, Amina'nın hana bu yabancı ile birlikte olmak için geldiğini düşünerek çok kızar ve onunla evlenmekten vazgeçtiğini açıklar. Teresa hariç bütün köylüler de Amina'nın nikahına

sadık olmadığını kabul edip ona hak verirler.

II. PERDE

BİRİNCİ SAHNE

Amina'nin nikahlısına ihanet edip etmediğini öğrenmek için yeni kontun şatosuna gitmekte olan köylüler yolda aynı amaçla oraya gitmekte olan Amina ve Teresa ile karşılaşırlar. Yeni kont, Elvino'ya Amina'nın ona ihanet etmediğine dair bir mesaj gönderdiyse de, Elvino Amina'nın kendisine ihanet ettiğine inanır ve nikah için verdiği annesinin yüzüğünü ondan geri alır. Fakat Amina'yı aklından ve kalbinden çıkartamaz.

İKİNCİ SAHNE

Lisa ve Alessio konuşmakta, Alessio Lisa'yı kendisiyle evlenmeye ikna etmeye çalışmaktadır. Lisa ise Elvino'nun tekrar kendisi ile evlenmeye hazır olduğunu bildirir ve gelen köylülere de bunu açıkça ilan eder. Sonra Elvino da gelir ve eski nişanlısı Lisa ile evlenmeye karar verdiğini açıklar. Bütün köylüleri bu nikah törenine katılmak için kiliseye çağırır.

Rodolfo sahneye girer ve köylülere ne olduğunu sorar. Elvino ile Lisa'nın nikahlarını kıydırmak için kiliseye gideceklerini öğrenince Amina'nın hiç kendini bilmeden uyurgezer olarak han odasına geldiğini ve evlenme yeminine ihanet etmediğini tekrarlar. Elvino buna inanmaz ve Lisa ile birlikte kiliseye doğru yola koyulur. Bu sırada Teresa girer ve Amina'nın yorgun bitkin uykuya daldığını bildirir ve herkesin daha sessiz olmasını ister. Lisa ve Elvino'yu birlikte görünce onlara ne yaptıklarını sorar.

Lisa, nikah kıydırma amacıyla kiliseye gittiklerini ve kendisinin soyluların odasına tek başına giden bir kadın olmadığını söyler. Bunun üzerine Teresa kontun handaki odasında

bulduğu Lisa'nın mendilini ortaya çıkartır ve herkesi şaşırtır. Elvino, bu kez Rodolfo'ya dönerek ondan ne yapmasını tavsiye ettiğini sorar ve Amina'ya inanması yanıtını alır. Fakat Elvino daha uygun bir ispat olmadan fikrinden vazgeçmemekte ısrar eder.

Tam bu sırada Amina'nın üzerinde bir gecelikle uykusunda gezmekte olduğu ve elinde bir fenerle yüksek, korkuluksuz ve büyük tehlike arz eden değirmen köprüsü üzerinden bu şekilde geçmeye başladığı görülür. Uyurgezer kız yürümekte iken sayıklamakta ve Elvino'nun kendine yaptığı suçlamalara ne kadar üzüldüğünü, nikah için çalan kilise çanlarını duyduğunu ve Elvino ile evlenmesi için mutluluk duası ettiğini kendi kendine söylemektedir. Rodolfo köprüyü geçmekte iken köylülere onu uyandırmamaları için ikazda bulunur.

Sonunda Amina yine uyurgezer olarak köprüyü geçer ve üvey annesi Teresa'nın kollarına sığınır. Amina daha uykudan uyanmadan, Elvino onun önünde diz çöker ve annesinin yüzüğünü tekrar Amina'nin parmağına takar. Rodolfo Teresa'ya kızını uyandırmasını söyler ve Amina sakin sakin uyanır. Elvino onu kucaklar; koro çok kıvrak bir şarkıya başlar ve Amina mutluluğunu ifade eden bir arya söylemeye koyulur. Köylülerin sevinç gösterileri arasında genç çift kiliseye giderler.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/y04omlmelj71ud4qo0q8gnzy558npf6w

Ah Non Creadea Mirarti (Ah, çiçek, beklemezdim seni)
Maria Callas

GIUSEPPE VERDI
1813 - 1901
[İtalya]

AIDA

Besteci: Giuseppe Verdi
Libretto: Antonio Ghislanzoni

I. PERDE

Memfis şehrinde firavunun sarayının bir salonunda başrahip Ramfis, genç komutan Radames ile konuşmaktadır. Ramfis yanından ayrılınca Radames, savaşa gideceği, başarıyla yurduna döneceği ve Habeşli sevgilisi Aida'ya kavuşacağını düşünür.

Firavunun kızı Amneris ve kölesi Aida gelir. Amneris, Radames'i sevmekte, fakat ondan karşılık görmemektedir. Radames, Aida'yı sevmektedir. İki sevgili arasındaki bakış-malar Amneris'in gözünden kaçmaz ve şüphe içinde kalır.

Kral maiyetiyle salona girer. Bir haberci, kral Amonasro komutasındaki Habeş ordusunun her yeri yakıp yıkarak Mısır'a ilerlediğini söyler. Amonasro, Aida'nın babasıdır. Kral orduya başkomutan olarak Radames'in seçildiğini bildirir.

Herkes Vulkan Tapınağı'nda yapılacak törene gitmek üzere çıkar.

Aida, babası ve sevgilisi arasında kalmıştır. Hangisine başarı dileyeceğini şaşırır ve dua etmeye başlar. Vulkan Tapınağı'ndaki büyük tören. Rahibelerin kutsal dansı sürmektedir. Başrahip kutsal kılıcı Radames'e verir.

II. PERDE

Mısır ordusunun zafer haberi gelmiştir. Tutsaklar, Amneris'in dairesinde dans ederek prensesi eğlendirmektedir. Amneris, Radames'i biran önce görebilmek için sabırsızlanmaktadır. İçeri Aida girer. İki kız arasında gergin bir düet başlar. Prenses şüphelerini doğrulamak için Aida'ya Radames'in öldüğünü söyler. Genç kızın gösterdiği tepkiden onun Radames'e aşık olduğunu anlar. Kıskançlıktan deliye döner. Onun ölmediğini ama esir bir kızın hiçbir zaman bir prensese rakip olamayacağını söyler.

Teb şehrine giden büyük yolda, Kral, rahipler ve halk, asker ve tutsakların geçişini izlemektedir. Firavun Radames'e bütün arzularının yerine getirileceğini söyler. Amneris, başkomutan Radames'in başına zafer tacını koyar. Tutsakların geçişi bitince Amonasro zincire bağlı olarak getirilir.

Aida, babasına doğru koşar fakat Amonasro kızına onun kimliğini açıklamamasını fısıldar. Kendisini savaşta ölen Habeş kralının subaylarından biri olarak tanıtır ve bağışlanmalarını diler. Ramfis ve diğer rahipler hepsinin öldürülmeleri gerektiğini düşünür. Radames tutsakların bağışlanması isteğini tekrarlar. İstek kabul olur fakat Aida ve Amonasro orada kalacaktır. Kral, Radames'e başarısından dolayı kızı Amneris ile evleneceğini bildirir.

III. PERDE

Ramfis, Amneris'i düğününden önce dua etmesi için

tapınağa getirir. Radames tarafından çağırılan Aida da oradadır. Aida, aşkını ve vatanını düşünmektedir. O sırada babası Amonasro görünür. Kızının gizli aşkını öğrenmiştir. Bu sayede vatanlarına dönebileceklerdir. Planı hazırdır. Kızına Radames'e Mısır ordusunun planını sorup öğrenmesini söyler. Aida önce bunu kabul etmez daha sonra ise babasına boyun eğer.

Az sonra Radames çıkagelir. Amonasro saklanmıştır. Aida, Radames'e kaçmalarını önerir, ona gidebilecekleri yolu sorar. Radames 'Napata Geçidi' cevabını verir. Amonasro'nun da bilmek istediği budur. Habeş kralı ortaya çıkar ve kimliğini açıklar. Genç kumandan yaptığı hatayı anlamıştır. O sırada Amneris ve Ramfis görünür. Amonasro prensesi öldürmek istese de Radames ona engel olur. Baba kız kaçarken Radames kılıcını Ramfis'e teslim eder.

IV. PERDE

Büyük mahkemenin kapısında aşk ve kıskançlık içinde kıvranan Amneris, Radames'i çağırtır. Sevgilisi vatana ihanet suçundan yargılanacaktır. Prenses getirilen komutana Aida'dan vazgeçerse onun hayatının bağışlanması için yalvaracağını söyler. Radames bu öneriyi geri çevirir.

Duruşma başlar, Ramfis, Radames'e suçlu olup olmadığını sorar, komutan soruyu cevapsız bırakır. Rahipler onun suçlu olduğuna karar verir ve diri diri gömülerek idam edilmesi kararını alır. Radames, diri diri gömüldüğü mezarda Aida'yı düşünmektedir.

Bir anda Aida karşısında belirir. Genç kız, ölümü sevgilisiyle paylaşmak için gizlice mezara girip saklanmıştır. Aida ve Radames birlikte dünyaya veda ederken Amneris yukarıda, sevgilisinin ruhu huzura kavuşsun diye dua etmektedir.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/7r1cfklahgy0tak7d46oay9egon8oa4l

O patria mia (Ey vatanım)
Leyla Gencer

****

ATTILA

Besteci: Giuseppe Verdi
Libretto: F. Maria Piave & Temistocle Solera

PROLOG

Attila Aquileia'yı yakıp yıkmıştır. Askerleri Attila'yı zaferinden dolayı Wodan'ın elçisi olarak selamlar. Kölesi Uldino, ona savaşçı genç kızlardan oluşan bir grup esir sunar. Aquileia yöneticisinin kızı Odabella da arala-rındadır. Odabella'dan fazlasıyla etkilenen Atiila ona kendi kılıcını verir. Odabella intikamını bu kılıçla almaya ant içer. Attila Roma elçisi Ezio' yu çağırtır. Ezio Attila'ya gizli bir anlaşma önerince, Attila onu sadakatsizlikle suçlar ve Roma´yı yakıp yıkacağını haykırır.

Adriyatik kıyısında keşişler dua etmektedirler. Aquileia'dan kaçanlar Foresto'nun yönetimine sığınırlar. Foresto, Hunlara esir düşen nişanlısı Odabella´nın kötü kaderini dile getirir. Güneşin parlaması Aquileialıları ümitlendirir. Bundan sonra buraya yerleşecek yeni bir şehir kuracaklardır.

I. PERDE

Odabella babasının ve öldü sandığı Foresto'nun matemini

tutmaktadır. Karşısına aniden çıkan Foresto onu aşkına ve vatanına ihanetle suçlar. Odabella ise suçsuz olduğunu ve intikam almaya ant içtiğini söyleyerek Foresto'yu ikna eder. İki aşık kucaklaşır.

Attila, çadırında gördüğü rüyadan etkilenmiştir ve Uldino'ya anlatır; Roma Kapısı'nda yoluna yaşlı bir adam çıkmış, Kutsal Şehri terk etmezse ordusu ile birlikte yok olacağını söylemiştir. Attila daha sonra ordusuna Roma için savaş çağrısında bulunur. Askerler Wodan'ı överlerken uzaklardan bir ilahi yankılanır. Romalı çocuklar ve genç kızlardan oluşan bir alay Papa Leo tarafından yönetilmektedir. Rüya gerçekleşmiştir. Attila dehşet içinde kalır.

II. PERDE

Hunlarla ateşkes anlaşması yapılmıştır. Ezio karargahında imparatorun geri dönmesini emreden mektubunu okumaktadır. Daha sonra Attila´nın şölenine davetli olarak giden Ezio, Foresto ile karşılaşır ve ona Hunları yok edebilmek için yardım edeceğine dair söz verir.

Attila, kampına konuk olarak gelen Romalıları karşılar. Eğlence sırasında birden fırtına çıkar ve ateşler söner. Bu sırada Foresto Odabella'ya, Uldino'nun Attila'ya zehirli şarap sunacağını açıklar. Oysa bu durum genç kızın kendi intikamını almasını engelleyecektir ve Attila'ya şarabın zehirli olduğunu söyleyerek içmesine engel olur. Hakan öfkeyle suçluyu sorunca Foresto öne çıkar.

Odabella Foresto'nun cezalandırılmak üzere kendisine verilmesini ister. Attila kabul eder, ayrıca Odabella'yı kendisine eş yapacağını açıklar. Odabella Foresto´yu kaçması için zorlarken, Foresto da bu ihanetin öcünü ondan almaya yemin eder.

Uldino, Foresto'ya düğün alayının yaklaştığını bildirir. Ezio

ve adamları saldırı için hazırlanırlar. Uzaklardan düğün şarkısı duyulur, Odabella gelir. İhanetini nefret ve kıskançlıkla yüzüne haykıran Foresto'ya sadece onu sevdiğini söyler.

Birden Attila görünür. Karısını Ezio ve Foresto ile görünce üçünü değerbilmezlik ve hainlikle suçlar. Eşi yaptığı Odabella, hayatını bağışladığı Foresto ve uğruna Roma'nın kurtulduğu Ezio. Üçü de ona nefretle cevap verir. Romalılar Hunlara saldırırken Odabella kılıcını Attila'nın kalbine saplar.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/y1x82n63gl1m3t1kcbis2nhm7f1jncip

Liberamente or piangi (Şimdi özgürce ağla)
Leyla Gencer

****

IL TROVATORE

Besteci: Giuseppe Verdi
Libretto: Salvadore Cammarano

I. PERDE

İspanya, 19. yüzyılın başları. İspanya sivil savaşları yüzünden ikiye bölünmüştür. Kralın ordularının komutanı Kont di Luna, kraliçenin hizmetindeki genç ve soylu bir kadın olan Leonora'ya aşıktır. Ancak bu aşkının karşılığı yoktur. Sarayın dışında Kont, askerleri ile birlikte gözetleme yaparken bir trubadurun (*) Leonora'ya serenat yaptığı duyulur. Kıskanç kont ise onu yakalayıp cezasını vermek istemektedir.

Kaptan Ferrando, birliklerini uyanık tutmak için onlara yıllar

önce Kont'un erkek kardeşine büyü yaptığı için yakılarak öldürülen çingene bir cadının korkunç hikayesini anlatır. Hikayeye göre çingenenin kızı intikam için çocuğu kaçırmış ve annesinin yakıldığı yerde onu ateşe atmıştır. Çocuğun yanmış iskeleti bulunduğunda Di Luna'nın babası bir süre sonra bu acıya dayanamayıp kahrından ölmüştür. O cadının izine hiç rastlanmasa da Di Luna bir gün mutlaka o kadını bulup intikam alacağına yemin etmiştir.

Sarayın bahçesinde Leonora arkadaşı Inez'e savaş başlamadan önce gizemli bir adama aşık olduğunu ve bu adamın trubadur olarak geri dönüp geceleri kendisine serenat yaptığını anlatır. Onlar içeri girdikten sonra Kont di Luna bahçeye gelir ve kıskançlıktan kendini kaybetmiştir. Trubadurun sesi duyulunca Leonora hemen bahçeye fırlar fakat Kont di Luna onu yakalar. Trubadur oraya gelir ve gerçek kimliğini açıklar. Adı Manrico'dur ve Partizyan güçlerinin lideridir. Kont ona ölümüne meydan okur.

II. PERDE

İkili arasındaki düello gerçekleşmiş ve Manrico kazanmıştır ancak bir şey onu rakibini öldürmekten geri tutmuştur ve yaşamasına izin vermiştir.

Kralın orduları savaşı kazanmıştır ve Manrico son savaşta ağır şekilde yaralanmıştır. Annesi, çingene Azucena onu savaş meydanından alıp dağlara götürmüş ve iyileştirmiştir. Azucena, di Luna'nın aradığı çingenenin ta kendisidir. Azucena'nın hayatı geçmişte annesinin öldürülmesi ve aldığı intikamın korkunç hatıralarıyla mahvolmuştur.

Manrico gerçeği bilmek istediği için Azucena ona bütün gerçeği anlatmaya karar verir ve kendisinin aslında Kont'un erkek kardeşi olduğunu ve annesinin intikamı için onu kaçırıp öldürmeye çalışırken yanlışlıkla kendi öz oğlunu ateşe nasıl attığını anlatır. Ancak ne olursa olsun Manrico'yu da kendi

öz evladı gibi sevip büyüttüğünü ve mutlaka Kont'ların evinden intikamını alacağını söyler.

Bir haberci Leonora'dan haberle gelir ve Leonora'nın Manrico'nun öldüğünü sandığı ve di Luna'dan kaçmak için kendini manastıra kapatmaya karar verdiğini öğrenir. Azucena oğluna gitmemesi için yalvarsa da Manrico bir an evvel yola koyulur.

Di Luna manastırın duvarlarına birlikleriyle saldırıp Leonora'yı gerekirse zorla almaya kararlıdır. Leonora'yı yakalamak üzereyken Manrico ve adamları belirir ve Leonora'yı da alarak oradan kaçarlar.

III. PERDE

Di Luna'nın vazgeçmeye niyeti yoktur. Birlikleri ile beraber Manrico ve Leonora'nın sığındığı yere gelir. O sırada Ferrando etrafta dolaştığı için rehin aldığı Azucena'yı sahneye getirir ve di Luna'nın adını duyan Azucena şüpheli davranışlar sergilemeye başladığında Ferrando onun Kont'un erkek kardeşinin katili olduğunu anlar. Azucena, oğlu Manrico'ya kendisini kurtarması için haykırır ve o anda Kont bunun Manrico'yu dışarı çıkarmak için iyi bir fırsat olduğunu fark ederek kadını çarmıhta yakmalarını emreder.

Şato'nun içinde, Manrico ve Leonora evlilik törenleri için hazırlanmaktadırlar. Leonora korku içindedir çünkü Manrico'nun adamları di Luna karşısında bir bir düşmektedir. Manrico ölüm anında bile Leonora'yı seveceğini söyler ancak Azucena'nın haberi ulaşınca derhal hazırlıklara başlayarak saldırıya geçmek durumunda kalır.

IV. PERDE

Manrico çıkan çatışmada mağlup olmuştur ve annesiyle beraber di Luna'nın şatosunda rehin alınmıştır. Leonora gizlice

şatoya gelir çünkü sevdiğinin öldürüleceğini bilmektedir ve Tanrı'ya dua eder. Di Luna, çingene kadın ve Manrico'nun şafakla beraber idamı için emir verdiğinde Leonora son çare olarak ona sevdiğinin hayatını bağışlaması karşılığında kendini teklif eder. Di Luna bunu kabul etmiştir ancak Leonora'nın gizlice zehir içtiğini bilmemektedir.

Zindanda Manrico, Azucena'yı sakinleştirmeye çalışır. O sırada Leonora gelir ve canlarının bağışlandığını söyler. Ancak Manrico, Leonora'nın bunu nasıl yaptığını anlamıştır ve ona çok öfkelenerek bunu istemediğini söyler. Fakat Leonora'nın içtiği zehir etkisini göstermeye başladığı için Manrico'nun kollarında can verir.

Di Luna, Leonora'nın ölüsünü bulunca çok öfkelenir ve Manrico'yu idama yollar. Azucena ise annesinin intikamının sonunda alındığını haykırır; Kont erkek kardeşini kendi elleriyle öldürmüştür!

(*) Trubadur (İtalyanca: trovatore): Ortaçağ'da gezgin halk ozanlarına verilen ad.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/fskxxoog4tcj5dhjevw33ci3trs5tkkg

Non ti scordar di me.. (Beni unutma)
Leyla Gencer

****

LA FORZA DEL DESTINO (*)

Besteci: Giuseppe Verdi
Libretto: Francesco Maria Piave

I. PERDE

18. yy ortaları, Sevilla. Markiz Calatrava kızı Leonora'ya iyi geceler öpücüğü verdikten sonra odadan çıkar. Leonora uyumayarak dadısına sevgilisi Don Alvaro kaçıp evlenme planlarından bahseder. Yalnızca babasını bırakmak pek istemediği için hala tam emin değildir. Don Alvaro, Leonora'nın balkonuna tırmandığında onun bu tereddütünü duyar ve kendisini sevmemekle suçlar.

Leonora, Don Alvaro'nun ısrarına dayanamayıp kaçmaya karar verdiği sırada Leonora'nın babası gürültülere uyanmış ve endişeyle kılıcını kapıp odaya gelmiştir. Don Alvaro'yu görünce ona meydan okur fakat Alvaro silahını yere fırlatırken yanlışlıkla bir kaza kurşunu Markiz'i ağır yaralar. Markiz kızının kollarında onu lanetleyerek ölür.

II. PERDE

Hornachuelos'taki bir han. Köylüler ve katırcılar arasında kendini bir öğrenci gibi tanıtan Don Carlo di Vargas, Leonora'nın erkek kardeşi ölen babasının intikamı için kardeşini ve sevgilisini aramaktadır. Erkek kılığına girmiş Leonora kapıya gelir ve ağabeyini fark eder. Alvaro ile kavga ettikten sonra uzun süre katır sürücüsü Trabuco ile yolculuk etmiştir.

Preziosilla adında bir çingene kadın etrafta fal bakarak Almanya'ya karşı başlayacak olan savaşın olumlu sonuçlanacağına dair söylemlerde bulunarak topluluğun moralini yükseltiyordur. Kadın Carlo'nun bir öğrenci olmadığını fark ettiği sırada Leonora da ağabeyini nasıl atlatacağını düşünüyordur. Bir yandan da 'Kutsal Hafta' kutlamaları için topluluk dua etmeye toplanıyordur yavaş yavaş. Belediye başkanı Alcalde gelirken Carlo etrafa kendisinin bir öğrenci olduğunu ve babasını öldürüp kız kardeşiyle kaçan Vargas'tan intikam alacağını anlatmaktadır.

Manastırın hemen dışında Leonora hala erkek kıyafetleri

içerisinde Meryem Ana'ya dua etmektedir. Rahip Melitone onun bahçede olduğunu fark eder ve ertesi gün gelmesini söyleyerek göndermeye çalışır. Leonora ise onu gönderenin rahip Cleto olduğunu söyler ve buraya rahip Guardiano'yu görmeye gelmiştir. Melitone dışarı çıktığında ona Cleto'nun mektubunda bahsettiği Leonora olduğunu söyler. Münzevi olup bir mağarada hayatını devam ettirmek istemektedir. Abisinin de kendisini öldürmeye çalıştığını öğrenen Rahip Guardiano onu manastıra kabul eder.

III. PERDE

Savaş alanına yakın bir yerlerde askerler kağıt oynamaktadır. Alvaro orduya katılmıştır ve öldüğünü zannettiği Leonora için dua edip af dilemektedir. Başka bir çalışanın çığlıklarını duyunca hemen fırlar ve Leonora'nın kardeşi Carlo'yu kurtararak geri getirir. İki adam da birbirinin kimliğinden habersizdir. Carlo kendisini kurtardığı için Alvaro'ya teşekkür eder. Hayatta ve ölümde daima dost olacaklarına yemin ederler.

Alvaro savaşta yaralanmıştır ve Carlo'ya kendisi öldükten sonra kişisel yazılarını yakmasını söyler. Carlo kabul eder ama arkadaşı ameliyata alındığında içine onun aradığı adam olduğuna dair bir kurt düşer ve eşyalarını karıştırmaya başlar. Eşyaları arasında Leonora'nın resmini bulur. Alvaro ameliyat sonucunda şans eseri hayatta kalmıştır. Carlo baş düşmanının yaşadığını öğrenince intikam almaya yemin eder.

Bir süre sonra Alvaro, Carlo ile karşı karşıya gelince onun kim olduğunu öğrenir. Kendisiyle savaşmak isteyen Carlo'yu sakinleştirmeye çalıştıysa da Carlo'nun öfkesi ve nefreti kendisini de tahrik etmeye başlamıştır. Kavgaya tutuşunca bir devriye onları ayırır. Alvaro öfkesine pişman olarak bir manastıra girmeye karar verir. Güneş doğarken askerler ve siviller Preziosilla'nın önderliğinde sahneye gelir. Melitona bu kalabalıktan rahatsız olmuştur ve insanları kutsal yoldan

gitmedikleri için kınar.

IV. PERDE

Beş yıl sonra. Manastırda fakirler aş için beklerken Melitone onlara karşı sabırsızlandığı için Rahip Guardiano onu uyarmaktadır. Kapı çalar ve Carlo'nun geldiğini haber verirler. Carlo kapıda beklerken intikam yemini etmektedir. Alvaro onun yanına geldiğinde barış için yalvarır ama işe yaramaz. İkisi beraber oradan ayrılarak düello için bir yer ararlar.

Leonora mağarasından çıkar ve kendini hiç iyi hissetmiyordur. Huzur vermesi için Tanrı'ya dua eder. Kalbinin derinliklerinde hala Alvaro'ya aşıktır. Bir ses duyunca yeniden mağarasına girer. Alvaro gelmiştir ve münzevi kadından ölmek üzere olan bir adamı kutsamasını ister çünkü Carlo'yu ölümcül yaralamıştır. Birbirlerini tanırlar ve Alvaro bir kez daha onun ailesinden birinin kanını eline sürmüş olmaktan dolayı kendini çok kötü hisseder. Leonora Carlo'ya gider ama ölmeden önce Carlo kız kardeşine ölümcül bir darbe vurur. Rahip Guardiano sahneye girer, üzüntü ve öfkeden kendinden geçmiş Alvaro'yu sakinleştirir. Leonora ise son nefesinde Alvaro'ya onu cennette bekleyeceğini söyler…

(*) La forza del destino: kaderin gücü

TADIMLIK
https://app.box.com/s/s6prgaeajk2x7ldz612jhhm1e05i8rfj

Pace, pace mio Dio! (Barış Barış Tanrım!)
Leyla Gencer

****

LA TRAVIATA

Besteci: Giuseppe Verdi
Libretto: Francesco Maria Piave

I. PERDE

1950'lerin sonlarında Paris, Ağustos ayı. Paris yüksek sosyetesinde tanınmış bir fahişe olan Violetta Valéry evinde bir parti verir. Partide Letorières vikontu Gaston, onu kendisinin yeni hayranlarından Alfredo ile tanıştırır. Alfredo onu ilk gördüğü andan itibaren güzelliği ve zekası karşısında büyülendiğini, ama bunu ona söyleyecek cesareti bir türlü bulamadığını söyler. Kalabalığın önünde onun şerefine kadehini kaldırır.

Violetta birden fenalaşır, hemen herkes ona yardım etmek için koşuşurken o herkesin uzaklaşmasını ister. Ancak Alfredo gitmez, ona olan aşkını içtenlikle dile getirir. Violetta önce bu sözlere ilgisiz kalır ama sonra gerçek aşkı hiç tanı-madığını, bu dürüst genç adamın onu kendisine aşık etmeyi başarıp başaramayacağını düşünür.

Alfredo ona aşk sözcükleri fısıldar ve yaşadığı bu maceralı hızlı yaşamın onun sağlığını bozabileceği konusunda uyarır. Violetta bunun farkındadır, çünkü verem olmuştur ancak bunu kabul etmemekte, lüks içinde yaşamaktan ve bitmek tükenmek bilmeyen partiler vermekten vazgeçmemektedir.

II. PERDE

Paris, Ocak ayı. Violetta ve Alfredo üç ay önce evlenmişler ve daha önceki yaşamlarından uzaklaşmak için bir kır evine çekilmişlerdir. Alfredo Violetta'nın yaşamlarını sürdürmek için neyi var neyi yoksa satmaya başladığını farkeder. İlişkilerinin bu yönünü hiç düşünmediğini farkederek rahat-sız olur ve para kazanmak için Paris'e gitmeye karar verir.

Bu arada Violetta arkadaşı Flora'dan bir balo davetiyesi alır. Ancak o artık yaşam tarzını değişirmiş, Alfredo için bütün partilerden vazgeçmiş, bir daha fahişelik yapmamaya karar vermiştir.

Alfredo Paris'teyken Alfredo'nun babası, Giorgio Germont, evlerine gelir. Alfredo, Violette'nın fahişeliği bırakma kararının babasının evliliklerini kabul etmesi için yeterli olacağını ümit etmektedir. Ancak, Germont Violette'nın nazik ve samimi bir kadın olduğunu kabul etse de bu onu aileye kabul etmesi için yeterli değildir, ondan imkansızı ister: oğlundan ayrılmasını.

Violetta önce bunu reddeder ancak sonra Alfredo'nun evlenmek üzere olan bir kız kardeşi olduğunu ve kızın nişanlısının ailesinin böylesi bir aileyle birleşmeyi kabul etmeyeceğini öğrenir. Kendisinin geçmişi, Alfredo ile olan ilişkisi genç kızın geleceğine gölge düşürebilecektir. Üzülür, Alfredo'yu terk etmeye karar verir ve Germont'a kendisi öldükten sonra oğluna onu ne için terkettiğini açıklayacağına dair söz vermesini ister.

Alfredo eve döndüğünde Violetta'nın onu terk ettiğini bildiren mektubunu bulur. Sonra babası Germont görünür ve onu eve dönmesi için ikna etmeye çalışırsa da Alfredo bundan etkilenmez. Bu arada Flora'nın balo davetiyesini görür ve Violetta'dan bir açıklama alırım ümidiyle baloya gitmeye karar verir.

ARA

Flora'nın balosunda konuklar Violetta'nın Alfredo'dan ayrıldığınıı konuşmaktadırlar. Violetta yanında Baron Douphol ile salona girer. Kıskançlık gözünü karartmış olan Alfredo görünür. Baron Douphol'un Violetta'nın yeni sevgilisi oldğunu düşünene Alfredo, ona sürekli sataşır. Alfredo'nun babası onu yatıştırmak için peşindedir. Bu durumdan fazlasıyla rahatsız olan Violetta onunla özel olarak konuşmak ister.

Çevrelerindeki herkes gidip yalnız kaldıklarında Alfredo ona gizlice kaçmayı teklif eder. Violetta onun babasına verdiği sözü tutarak bunu reddeder. Yeni sevgilisinin Baron Douphol olduğu yalanını söyler. Alfredo çok sinirlenir, ayağına para

fırlatarak bedelini bir kez daha ödediğini söyleyerek onu aşağılar. Bu sahneye şahit olan babası Giorgio Germont, Alfredoyu azarlar, Baron ise düelloya davet eder.

III. PERDE

Paris, Şubat ayı. Bütün parasını harcamış bulunan Violetta son anlarını Paris'te mütevazı bir dairede geçirmektedir. Yanında sadece Annina ve Violetta'ya sadece birkaç saat ömrünün kaldığını söyleyen Dr. Grenvil bulunmaktadır. Paris sokaklarında karnaval başlamış, dışarıda maskeli gösterici-lerin neşeli sesleri duyulmaktadır. Violetta kalan son parasını da fakirlere versin diye Annina'ya verir ki Giorgio Germont'tan gelen mektubu okuyabilmek için yalnız kala-bilsin.

Germont, vicdan azabı içinde, oğluna yazarak onun göster-diği özveriyi anlattığını ve yakında birlikte onu ziyarete geleceklerini söylemektedir. Geldiklerinde artık çok geçtir çünkü Violetta son anlarını yaşamaktadır. Alfredo bir kez daha Violetta'ya olan aşkını itiraf eder ve Violetta sevdiği adamın kendini affettiğini görerek huzur içinde can verir.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/myxmhp4gso9234d7e4es012ct7lh9v8z

Addio del passato (Geçmişe veda)
Leyla Gencer

****

MACBETH

Besteci: Giuseppe Verdi
Libretto: Francesco Maria Piave

I. PERDE

1. Sahne

Savaştan dönen Macbeth ve Banquo yolda cadılar meclisine rastlar. Cadılar oldukça tedirgin edici üç kehanette bulunurlar: Macbeth Glamis Baronluğundan Cawdar Baronluğuna yükselecektir ve sonra kral olacaktır. Banquo'ya ise ileride kralların onun soyundan çıkacağı kehanetinde bulunurlar. Cadılar Macbeth'le Banquo'yu duydukları karşısında şaşkınlığa düşmüş bir halde bırakarak gözden kaybolurlar. Haberciler Cawdor Baronunun hainice katledildiğini ve onun yerine Macbeth'in atandığını bildirirler. Hırslı karanlık düşünceler daha şimdiden Macbeth'in kafasını karıştırmaya başlamıştır.

Lady Macbeth kocasının başından geçen olağandışı olayları ve birinci kehanetin nasıl çabucak gerçekleştiğini anlatan mektubunu okumaktadır. O da bundan aynı sonucu çıkarmakta, bir sonraki adımın tahtı ele geçirmek olduğunu düşünmektedir. O sırada hizmetkarlardan biri Kral Duncan'ın bu gece onlarda misafir olmayı planladığını bildirir.

Gece geç bir saatte Macbeth'ler öldürücü planlarını uygulamaya koyarlar. Macbeth tereddüt etse de Duncan'ı uyurken öldürür. Vicdan azabı çektiği bellidir ancak Lady Macbeth güçlü durur, cinayet mahalline geri dönerek kanlı hançeri alır ve şüpheleri onların üzerine çekmek için kralın uyuyan korumalarının arasına saplar. Şafak sökerken Macduff ve Banquo kralın öldürüldüğünü öğrenirler.

2. Sahne

Duncan'ın oğlu, Malcolm, İskoçya'ya uçmuştur. Bu nedenle cinayette onun parmağı olduğundan şüphelenilmektedir. Macbeth şimdi kral olmuştur ancak cadıların birgün ülkeyi Banquo'nun soyundan gelenlerin yöneteceği konusundaki kehanetinden huzursuzdur. Macbeth ve karısı daha fazla

kan akması gerektiği konusunda hemfikirdirler.

Katiller Banquo'ya ve genç oğlu Fleance'e çullanır. Banquo öldürülür ancak Fleance kaçmayı başarır.

Macbeth'in şerefine bir kutlama düzenlenir ve Lady Macbeth kadeh kaldıranlara öncülük eder. Katiller kısık bir sesle Banquo'nun öldürüldüğünü ancak Fleance'ın kaçtığını söylerler. Macbeth misafirlerine Banquo'nun yokluğundan bahseder ve asil bir jestle onun yerine oturmak ister. Ancak Banquo'nun yerinde onun hayaletinin oturduğunu farke-derek dehşete kapılır ve bunu belli eder. Misafirler onun bu garip davranışını görünce şok olurlar ve Lady Macbeth onu kendisini kontrol etmesi hususunda uyarır. Herkesin dikkatini başka yöne çekmek için yeniden içki içerken söylediği şarkıyı söylemeye başlar ancak hayalet geri döner ve Macbeth kendisini kaybeder. Macduff bu durumdan şüphelenmeye başlar.

II. PERDE

1. Sahne

Pazar ayini için yeniden kümelenmiş olan cadılar doğaüstü bir içki mayalamaktadırlar. Gecenin ve büyünün tanrıçası Hecate cisimleşirken hayaletler ve cinler dans etmektedir. Sorularına daha ayrıntılı cevaplar bulabilmek için Macbeth geri gelir. Karanlığın güçleri yarattıkları miğferli bir hayaletle onu Macduff'a karşı tedbirli olması için uyarır. Hertarafı kanlarla kaplı bir erkek çocuğu görünümündeki ikinci hayalet ise ona bir kadının doğurmuş olduğu hiç kimseden korkma-masını söyler. Başında tacı olan ve bir fidan taşıyan son hayalet ise Birnam Korusu üzerine doğru yürümedikçe korkmasına gerek olmadığını söyler.

Macbeth söylenenlere güvenmiştir, yine de Banquo'nun oğlunun akıbetini öğrenmek konusunda ısrar eder. Cadılar

bunu cevaplamayı reddederler fakat bu arada Banquo'nun soyundan sekiz kralın resmi geçit yaptığı, Banquo'nun hayaletinin de onları peşinden gittiği görülür. Macbeth düşüp bayılırken hayaletler gözden kaybolur.

Kraliçe gelir, Macbeth yaşadığı tuhaflıkları ona anlatır. Macduff'ın en önemli tehdit olduğunu görerek Lady Macduff ve çocuklarının öldürülmesi gerektiği konusunda anlaşırlar.

2. Sahne

İskoçyalı mültecilerden oluşan bir koro Macbeth'in zulmü altında ezilen ülkelerinin durumuna hayıflanmaktadır. Macduff katledilen karısı ve çocuklarının acısıyla kıvranmaktadır. Malcolm İngiliz askerleriyle gelmiş, onlara ormandan temin edecekleri dallarla kendilerini nasıl kamufle edeceklerini öğretmektedir.

Kraliçenin nedimesi bir doktorla görüşmektedir. Birlikte Lady Macbeth'in geceleyin yaptığı tuhaf hareketleri gözlemlemektedirler. Lady Macbeth, sanki trans halindeymiş gibi, içeri girer, ellerindeki hayali kanı yıkamaya çalışırken işlediği cinayetlerin gizli kalmış ayrıntılarını açığa vurur.

Macbeth kendisine karşı olan ayaklanmadan haberdar olmuştur. Cadıların vaatlerinin ışığında bu savaşı kazanacağından emindir. Karısının intihar ettiği haberini alırsa da bundan çok az etkilenir. Ancak Birnam Korusunun kaleye doğru yaklaştığı haberiyle güveni sarsılır.

Macduff kale duvarlarını aşar ve Macbeth'le yüzyüze gelir. Macduff annesinin onu alışılagelmiş şekilde doğurmadığını, vakitsiz olarak annesinin rahminden sökülüp alındığını söylediğinde ise ümitleri tamamen yıkılır. Arkadan gelen savaş güçleri onları sahne dışına püskürtürler. Malcolm askerler, ozanlar ve kadınlarla birlikte içeri girer. Macduff Macbeth'in öldürüldüğü haberiyle geri döner. Herkes

Malcolm'u yeni kralları olarak selamlamaktadır.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/w5i8jtmlduk0tr1t5lgll5za8wtpfy98

Nel dì della vittoria (Zafer gününde)
Leyla Gencer

****

RIGOLETTO

Besteci: Giuseppe Verdi
Libretto: Francesco Maria Piave

I. PERDE

1. Sahne:

Las Vegas, 1960. Sarayda bir oda. Çapkın Dük sarayında mümkün olduğu kadar çok sayıda kadınla birlikte olarak zevkli bir hayat geçirmek üzerine bir şarkı söyler. Kilise ziyaretinde tanımadığı güzel bir kız görmüştür ve onunla birlikte olmayı arzu etmektedir. Fakat aynı zamanda Ceprano Kontesi'ni de baştan çıkarmak arzusundadır.

Dük'ün kambur soytarısı, Rigoletto, Dük'ün eskiden dikkatini çeken saray hanımlarının kocalarıyla alaya başlar ve Dük'e bu kocaları ya hapis ederek ya da idam ettirerek bertaraf etmesini tavsiye eder. Soylu saraylılar Rigoletto'dan intikam almaya karar verirler. Bundan sonra Rigoletto Monterone Kontu'nu, kızının Dük tarafından baştan çıkartılıp sonra kenara atılması nedeniyle alaya alır. Dük'ün emri ile tutuklanan Monterone Kontu, Dük'e ve Rigoletto'ya beddua edip onları lanetler.

2. Sahne:

Bir sokak ve Rigoletto'nun evinin avlusu. Bu lanetleme ile düşünceye dalan soytarı evine yaklaşmaktadır ve tam o sırada kiralık katil Sparafucile tarafından durdurulur. Sparafucile soytarıya hizmete hazır olduğunu bildirir. Rigoletto kendisi ile kiralık katilin durumunun benzemekte olduğunu ifade eder.

Sparafucile kılıcını saplayıp adam öldürmektedir, Rigoletto ise ''zehir gibi' laflarıyla. Kambur soytarı evinin sokak kapısını açarak içeri girer ve kızı Gilda orada bulunmaktadır. Birbirlerini kucaklayıp karşılarlar. Rigoletto kendinin bir kızı olduğunu Dük'ten ve diğer şehir halkından saklamaktadır, kızı Gilda ise babasının ne iş yaptığından habersizdir. Kızının dışarı çıkmasını yasakladığı için, Gilda ancak Kilise'de dua ederken başkaları tarafından görülebilmektedir.

Rigoletto ayrıldıktan sonra Dük ortaya çıkar. Gilda'nın dadısı Giovanna'ya kilisede bir genç öğrenciyi görüp tanıdığını; bu öğrenciyi pek fakir olması halinde bile sevebileceğini ve babasına bu gerçeği söylemediği için kendini suçlu gördüğünü itiraf ettiğini duyar.

Gilda tam bu gence aşık olduğunu tekrarlarken, Dük içeri girer; Gilda önce onunla tekrar görüşmeyi reddetmesine rağmen kendisinin de ona aşık olduğunu söyler. Gilda ismini sorduğu zaman kararsız bir tavırla adının Gualtier Malde olduğunu soyler. Bir kapı gürültüsü duyan ve gelenin babası olduğundan şüphelenen Gilda, Dük'ün hemen ayrılmasını ister ve ikisi de birbirlerine olan aşklarını tekrarladıktan sonra Dük ayrılır. Yalnız kalan Gilda bu öğrenciye olan aşkını düşünüp kendi kendine bir şarkıya başlar. (Caro nome)

Daha sonra intikam almak için etrafı duvarla çevrili evin dışına gelen soylu saraylılar, Rigoletto'yu hedeflerinin Ceprano Kontesi'ni kaçırmak olduğuna inandırarak onlara yardım etmesini sağlarlar. Planlarına ve hazırlıklarına

Rigoletto yardım eder, ama onlar gerçekte Gilda'yı kaçırırlar. En sonunda Rigoletto kendinin kandırıldığını anlar ve Ceprano Kontu'nun bedduasını hatırlayarak çöküp düşer.

II. PERDE

Dük'ün Sarayı. Dük Gilda'nın ortadan kaybolmasından kaygılıdır. Soylular Rigoletto'nun metresini kaçırdıklarını haber verirler ve onların tanımlamalarından Dük bunun Gilda olduğunu anlar. Dük hemen kızın kapatıldığı odaya koşar. Dük'ün bu acayip davranışından önceleri kafaları karışan saraylı soylular bu kez Rigoletto'yu alaya almaya başlarlar.

Rigoletto önce hiç aldırmazmış gibi yaparak Gilda'yı bulmaya çalışır, çünkü kızının Dük'ün eline düşmesinden korkmaktadır. Fakat sonunda saraylıları şaşırtarak gerçekte kızını aramakta olduğunu itiraf eder ve saraylılardan onu bulması için kendisine yardım etmelerini ister.

Gilda koşarak içeri girer; babasından orada bulunanları dışarı atmasını ister ve kendine sarayda ne olduğunu ayrıntılı açıklar. Rigoletto Dük'den öç almak istemektedir, fakat Gilda Dük'ün tarafını tutmaktadır ve bundan vazgeçmesini ister.

3. PERDE

Bir han ve önündeki bir sokak. Sahnenin bir kısmında, iki odasının içi seyircilerin görüşüne açık Sparafucile'nin evi bulunmaktadır. Rigoletto ve Dük'ü hala sevmekte olan Gilda evin dışına gelirler. Dük, kadınların uçarı tabiatlarına ve sadakatsizliklerine dair aryayı söylemektedir.

Rigoletto, Dük'ün kiralık katilin evinde bulunduğunu ve Sparafucile'nin kızkardeşi olan Maddalena'yı baştan çıkart-makla uğraştığına kızı Gilda'yı inandırır. Rigoletto misafirini öldürmeye hazır olan kiralık katille pazarlığa girişir ve Dük'ü öldürmesi için 20 Venedik altını teklif eder. Kızına

bir erkek elbisesi giyerek Verona' ya kaçmaya hazırlanmasını ve kendisinin sonradan ona katılacağını söyler.

Karanlık bastığı zaman bir fırtına geleceği anlaşılır ve Dük geceyi o evde geçirmeye karar verir. Sparafucile Dük'e zemin katta bir yatak odası verir. Hala Dük'e aşık olan Gilda, Dük'ün sadakatsiz olduğunu bilmekle beraber, erkek elbiseleri giyip Dük'ün kaldığı evin önüne geri gelir. Maddalena' nın, kardeşine, Dük'ün hayatını bağışlaması için yalvardığını duyar.

Sparafucile, gece yarısına kadar Dük'ün yerine öldürebileceği başka bir kişi bulursa kızkardeşinin isteğini yerine getirip Dük'ün hayatını bağışlayacağını söyler. Gilda kendisini Dük'ün yerine kurban etmeye karar verir ve eve girer. Kiralık katil hemen hücum edip onu öldürücü şekilde yaralar. Gece yarısı Rigoletto suikast ücreti ile geri döner; bir çuvala konulup bağlanmış olan bir insanı sırtına yükleyerek zafer sevinciyle çıkar.

Suya batırmak için cesede birkaç ağır taş bağlar; fakat tam onu suya atacakken Dük'ün sesini yine 'La donna è mobile' aryasının nakaratını söylerken duyar. Şaşırır; çuvalı açar ve ağır yaralı ama daha ölmemiş olan kızını görür.

Birkaç dakika için Gilda kendine gelir ve sevgilisinin yerine ölmekten haz duyduğunu babasına söyler. Gilda bundan hemen sonra son nefesini verir. Rigoletto'nun hiç beklemediği korkunç akıbet başına gelmiştir; 'Lanetlendim' diye yeisle inlemeye başlar.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/spjnbty7juhhja32jkq6aptiftpao1mz

Caro nome (Sevgili isim)
Leyla Gencer

JOHANN STRAUSS II
1825 - 1899
[Avusturya]

YARASA
(Die Fledermaus)

Besteci: Johann Strauss (II)
Libretto: Carl Haffner & Richard Genée

I. PERDE

Viyana, Yılbaşı Gecesi, 1899. Eisenstein'ların dairesinde tenör Alfred, şimdi Gabriel von Eisenstein ile evli olan eski sevgilisi Rosalinde'ye serenad yapmaktadır. Rosalinde'nin hizmetçisi Adele, kız kardeşinden gelen muhteşem Yılbaşı Gecesi Balosu davetine katılabilmek için hanımından bir gecelik izni nasıl alabileceğini düşünmektedir. Hanımına hasta olan teyzesini ziyaret etmesi gerektiğini söylese de Rosalinde buna izin vermez.

Alfred görünür ve Rosalinde'ye olan aşkını dile getirir ancak Rosalinde buna karşı koyar. Alfred şarkı söylemeye başlar. Birinin geldiğini duyan Rosalinde onu hemen oradan uzaklaştırır ancak uzaklaşmadan önce Alfred ondan daha sonra geri dönmesine izin vereceğinin sözünü alır.

Eisenstein, avukatı Blind'le mahkemede görülen bir davadan çıkıp eve gelir ve oldukça kızgındır. Bir memura hakaret ettiği için sekiz gün hapse mahkum edilmiştir. Akşam cezasını çekmek üzere hapishaneye gidecektir. Kızgın bir şekilde avukatını gönderir.

Arkadaşı Falke Eisenstein'ı, hapse gitmesini ertesi sabaha erteleyerek onunla birlikte varlıklı Prens Orlofsky'nin verdiği baloya gitmeye ikna eder. Ayrıca kadınları cezbetmesi için ünlü cep saatini de yanına almasını söyler.

Eisenstein kıyafetini değiştirmek üzere ayrıldığında Falke Rosalinde'yi de baloya davet eder ve ona tanınmayacak bir şekilde gelmesini, böylece kocasının başka kadınlarla nasıl flört ettiğini görebileceğini söyler.

Rosalinde önce bunu reddeder ancak Eisenstein gece kıyafetleri içinde görününce fikrini değiştirir. Adele ile birlikte, güya hapishaneye teslim olmak üzere ayrılan, kocasını hiçbirşey belli etmeden uğurlar.

Eisenstein'ın kendisini kandırmasına çok sinirlenen Rosalinde Adele'ye gidip teyzesini görmesini söyler ve ateşli aşığı Alfred'i yanına çağırır. Ancak birliktelikleri Eisenstein'ı tutuklamak üzere eve gelen cezaevi müdürü Frank'in gelmesiyle son bulur. Rosalinde Alfred'den, adının lekelenmemesi için, kendisini kocası Eisenstein olarak tanıtmasını ister ve Frank Alfred'i tutuklayarak hapse götürür.

II. PERDE

Prince Orlofsky’nin villasındaki balo salonunda konuklar, ev sahibi Prensin kendisini eğlendirmesi için birilerine para verme huyundan, bunun çoğu zaman boşuna bir çaba olduğundan bahsetmektedirler. Orlofsky ise, Falke kendisine bu gecenin onu çok eğlendireceğini ve çok iyi geleceğini söylemesine rağmen buna pek inanmamaktadır. En azından

konuklarını mutlu edebilmek amacıyla, onlara istedikleri şekilde davranabileceklerini, ne istiyorlarsa onu yapabilecek-lerini söyler.

Adele'nin baloya gelmesi o günlerde rağbette olan bir müzikal gösteride dans eden kızkardeşi Ida'yı çok şaşırtır ve onu davet etmediğini iddia eder. Ida kızkardeşi Adele'nin bu baloya katılacak klasta biri olmadığını düşündüğünden onu herkese kardeşi olarak değil de Rus artist Olga olarak tanıtır. Eisenstein, Falke'nin talimatı üzerine, bir Fransız kılığında salona girer. Görür görmez karısının hizmetçisi Adele'yi tanır ancak Adele onunla dalga geçer.

Frank'da bir Fransız taklidi yapmaktadır ve Eisenstein ile çabucak arkadaş olurlar. Frank Ida ve "Olga"dan o kadar hoşlanır ki onları etkilemek için hemen bir tiyatro yapımcısı rolüne bürünür. Son olarak bir Macar kontesi görünümüyle Rosalinde gelir. Kocasının hizmetçisi ile flört ettiğini görüp sinirlenen Rosalinde hemen sözde anayurduna ithafen ateşli bir şarkı söylemeye başlar. Kendisinden etkilenen Eisenstein onunla flört etmeye başlayınca çaktırmadan cebindeki saati aşırır.

Geceyarısı yaklaşmakta ve Falke konuklara Dr. Fledermaus (yarasa) lakabını nasıl kazandığını anlatmaktadır: içkili bir gecede, maskeli baloda üzerinde yarasa kostümü varken, Eisenstein ona öyle bir şaka yapmıştır ki Viyana'ya maskara olmuştur.

Konuklar yeni bir asrın başladığı geceyarısına kadar, sevgi ve kardeşlikle kadeh tokuştururlar, geceboyunca dans ederler. Saat altıyı vurduğunda, Rosalinde'den saatini geri almayı başaramayan Eisenstein cezaevine teslim olmaya gider.

III. PERDE

Gardiyan Frosch, amirinin geç kalmasından ve Alfred'in 12 numaralı hücrede durmadan şarkı söylemesinden bunalmıştır. Nihayet sarhoş bir halde ve menajer rolü yaptığı büyülü gecenin anılarıyla mest olmuş bir şekilde Frank görünür.

Falke'nin talimatı üzerine Ida ve Adele gelirler. Adele Frank'ın onun sahne ile ilgili emellerini gerçekleştireceğini ümit etmektedir. Frank onları gönderir ve cezasını çekmek için teslim olmaya gelen Eisenstein'ı kabul eder. Eisenstein hücresinde kendisi olduğunu iddia eden ve kendi evinde Rosalinde'nin yanındayken yakalanan birinin bulunduğunu öğrenince şaşırır.

Avukat Blind, 12 numaralı hücrede bulunan ve yanlışlıkla tutuklandığını söyleyen bir adam tarafından tutulduğunu söyleyerek girer. Eisenstein, meselenin aslına vakıf olabilmek için Blind'ın cüppesini, gözlüklerini ve peruğunu alır ve sahtekarla yüzleşmek için avukat kılığına girer.

O sırada, Rosalinde telaşla içeri girer, "Blind"dan Alfred'in serbest bırakılmasını sağlamasını ve kendisini aldatan kocasına yüklü tazminat içeren bir boşanma davası açmasını söyler ancak avukatın Eisenstein'ın tarafını tuttuğunu görünce kırılır. Gerçek kimliğini ortaya çıkaran Eisenstein karısını herkesle beraber olmakla suçlar, bu sırada Rosalinde de onun cep saatini ortaya çıkarır.

Fakat bir süre sonra toparlanırlar ve birbirlerini gerçekten sevdiklerini, boşanmanın onlar için utanç verici birşey olacağına karar verirler.

Falke planının başarısını görmek ümidiyle gelir - gördüğü birbirinin kollarında bir çift ve yeni kariyerlere yönelmenin mutluluğu içindeki Adele, Frank, ve Frosch olur.

Falke tüm çabalarının boşa gittiğinden ve yaşamının tam bir

fiyasko olduğundan yakınırken Orlofsky ile avanesi görünür ve öyküyü öğrendiğinde Orlofsky katıla katıla gülmeye başlar. Hep birlikte şampanyanın mutluluğuna ithafen zafer şarkısı söylerler.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/54neo1n3v4mjvdwh4wkspmgdicymxz6i

Mein Herr Marquis (Bay Marquis'im)
Hildegarde Heichele

GEORGE BIZET
1838 - 1875
[Fransa]

CARMEN

Besteci: George Bizet
Libretto: Meilhac ve Halévy

I. PERDE

Sevil'de bir alan. Kışlaların önünde askerler kalabalığı seyrederek eğlenmektedirler. Genç bir kız, subaylardan Morales'e yaklaşarak onbaşı Don Jose'yi aradığını söyler. Onun nöbetçi birlikle görevde olduğunu öğrenince, yine geleceğini belirterek uzaklaşır. Bu sırada onbaşı Don Jose komutasındaki nöbetçi birlik, görevden döner. Morales onbaşıya, güzel bir kızın onu aradığını bildirir. Don Jose bunun köydeki sevgilisi Micaela olduğunu hemen anlar.

Zil sesiyle fabrikada çalışan kızlar öğle tatiline çıkarlar. Aralarında güzelliği ve çekiciliğiyle tüm erkekleri cezbeden Carmen de vardır. Carmen, aşktan söz eden şarkısıyla dans etmeye başlar. Uyandırdığı ilginin farkında, inatçı hayranlarını küçümseyerek reddetmekte, yalnız Don Jose ile ilgilenmektedir.

Şarkı bitince Don Jose'ye çiçek atar ve işbaşı yapan arka-

daşlarına katılarak fabrikaya döner. Don Jose, şaşkın dururken ona yaşlı annesinden haberler getiren Micaela gelir, kızı sevinçle karşılayan Don Jose, görevi bitince hemen köye gidip annesini göreceğini söyler. Micaela köye dönmek üzere uzaklaşır.

Sigara fabrikasında çığlıklar yükselir. Carmen bir kızla kavga etmiş ve onu bıçaklamıştır. Yüzbaşı Zuniga, Carmen'i sorguya çeker, olayın nedenini anlatmasını ister. Ama Carmen konuşmamakta ısrarlıdır. Zuniga kızı tutuklamaya karar verip Don jose'ye Carmen'i hapse götürmesini emreder.

Özgürlüğüne kavuşabilmek için tüm çekiciliğini kullanan Carmen, Don Jose'yi kandırmaya çalışır ve eğer kaçmasını sağlarsa, onu Lillas Pastia'nın meyhanesinde bekleyeceğini söyler. Sonunda onbaşı Carmen'in cazibesine dayanamayıp, onun kaçmasına göz yumar. Bunun üzerine Zuniga, onbaşıyı tutuklar.

II. PERDE

Lillas Pastia'nın meyhanesinde halk, çingeneler ve askerler eğlenmektedirler. Carmen, Zuniga'dan Don Jose'nin hapisten çıktığını öğrenir. Bu sırada içeri giren ünlü boğa güreşçisi Escamillo, hayranları tarafından coşkuyla karşılanır. Boğa güreşlerinin sağladığı armağanlardan, kucak dolusu kadının aşkından söz eden aryasını söylerken tüm ilgisini Carmen'e yöneltir. Ona adını sorar ve uzaklaşır.

Meyhaneye gelen Remendado ve Dancaîre, yeni bir kaçakçılık planı yaparlar. Sınırdaki gümrükçüleri oyalamaları için Frasquita, Mercedes ve Carmen'i aralarına almaya çalışırlar. Ancak Carmen, sevgilisinin her an dönebileceğini düşünerek onlara katılmayı reddeder.

Uzaktan Don Jose'nin sesi duyulur. Carmen hemen onu karşılar, sevgilisi için dans eder, şarkı söyler. Kıza büsbütün bağlanan Don Jose, Carmen'e duyduğu büyük aşkını dile

getirir. Carmen ona birlikte dağlara kaçmayı önerir. Bu sırada gelen Zuniga, Don Jose ile alay ederek gitmesini emreder. Hakarete uğrayan Don Jose, Zuniga'ya saldırır. Remendado ve Dancaîre, araya girerek olayın büyümesini önlerler. Don Jose'nin artık kaçakçılara katılmaktan başka şansı kalmamıştır.

III. PERDE

Dağda, kaçakçılar şarkı söyleyerek ilerlemektedirler. Carmen, Don Jose'nin aşkından artık sıkılmaya başlamıştır. Fal baktırarak vakit geçiren Frasquita ve Mercedes'e katılır. Falda birine genç bir adam, diğerine ise yaşlı bir zengin çıkmıştır. Carmen bütün kağıtlarda ölümü görmektedir.

Dancaîre gelerek boğazı nasıl geçecekleri konusunda bilgi verir. Hepsi uzaklaşırken Micaela belirir. Bütün bu olanlardan duyduğu üzüntüyü dile getirir, Tanrı'dan yardım diler. Bu sırada bir tüfek sesi duyulur. Don Jose, aşağı vadide tırmanan bir adama ateş etmiştir. Escamillo görünür, mermi şapkasını delip geçmiştir.

Don Jose, Escamillo'nun sevgilisi Carmen'i aradığını öğrenince bıçağını çeker. Ancak Carmen ve diğerleri araya girerek kavgaya engel olurlar. Escamillo herkesi, Sevil'deki boğa güreşine çağırarak gider. Saklandığı yerde kaçakçılar tarafından bulunan Micaela, ölmek üzere olan annesini görmeye gitmesi için Don Jose'ye yalvarır. Don Jose, Carmen'e geri döneceğini ve aralarındaki ilişkiyi ancak ölümün bitirebileceğini belirtir, Micaela ile gider. Oysa Carmen yeni sevgilisini düşünmektedir.

IV. PERDE

Arenayı dolduran kalabalık, yeni sevgilisi Carmen ile gelen Escamillo'yu alkışlamaktadır. Don Jose'yi gören Frasquita ve Mercedes, Carmen'i ona karşı uyarırlar. Ama Carmen ondan korkmadığını belirtir. Herkes arenaya gelir. Yalnız kaldık-

larında Carmen, Don Jose’nin tüm yalvarışlarını reddeder, kendisini öldürmesini ya da bırakmasını söyler. Parmağından onun armağanı olan yüzüğü çıkarıp atar. Bunun üzerine çılgına dönen Don Jose , bıçağını çeker ve Carmen’i öldürür.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/2p40fqu62oi9d07b2cqd5gdclmdn4yfc

L'amour est un oiseau rebelle (Aşk asi bir kuştur)
Maria Callas

GIACOMO PUCCINI
1858 - 1924
[İtalya]

LA BOHEME

Besteci: Giacomo Puccini
Libretto: Luigi Illica - Giuseppe Giacosa

I. PERDE

Ressam Marcello ve şair Rodolfo soğuk bir Noel günü çatı katındaki evlerindedirler. Marcello resim yapmaya çalışmakta ancak yoğunlaşamamakta, pencerenin önündeki Rodolfo ise düşünceli bir halde karlarla örtülen Paris'i seyretmektedir. Odayı ısıtabilmek için sandalyelerden birini yakmak isterler. Marcello üzerinde çalıştığı Kızıldeniz adlı tablosunu yakmayı önerse de yanmış tuval kötü kokacağı için Rodolfo'nun yazdığı oyunun taslağını yakmaya karar verirler.

O sırada Filozof Colline üzgün bir halde içeri girerek rehincinin ve veresiye alışveriş yaptıkları bakkalın kapalı olduğunu söyler. Soğuk ve açlıkla geçirilecek gibi görünen Noel akşamı, Müzisyen Schaunard'ın odun, yiyecek ve içecekle eve gelmesiyle neşelenir. Üstelik Schaunard o gün Noel olduğu için arkadaşlarını Cafe Momus'a davet eder.

Birikmiş kirayı istemeye gelen ev sahibi Benoit'den

kurtulmayı başaran Marcello ve diğerleri Cafe Momus'a gitmek için evden çıkarlar. Rodolfo yazısını bitirmek için evde kalacak arkadaşlarına sonra katılacaktır. Bir süre sonra alt kat komşuları genç ve güzel Mimi kapıyı çalar, elindeki mumu yakmak için gelmiştir. Mimi merdivenlerde yorulduğu için nefes almakta zorlanınca Rodolfo onu içeri davet eder.

Üşüyen Mimi'ye şarap ikram eden Rodolfo, Mimi'nin elindeki mumu yakar. Mimi evden çıkarken anahtarını düşürdüğünü fark ederek hızla geri dönünce mum yeniden söner. Rodolfo, Mimi'nin mumunu yakmak için ilerlerken kendi mumu da söner, oda karanlık olur. İkisi birlikte anahtarı aramaya başlarlar.

Rodolfo anahtarı bulur fakat cebine saklar. Anahtarı arar-larken elleri birleşir, birbirlerinden etkilenmişlerdir. O sırada Marcello ve diğerleri Rodolfo'yu çağırmak için eve dönerler ve dışarıdan ona seslenirler. Rodolfo ve Mimi birlikte Cafe Momus´a gitmek için evden çıkarlar.

II. PERDE

Sokaklar oldukça kalabalıktır herkes neşeli ve keyiflidir. Rodolfo ve Mimi kalabalıkta dolaşırlar. Rodolfo Mimi'ye pembe bir başlık hediye eder. Cafe Momus'ta Mimi'yi arka-daşları ile tanıştırır. Sokaktaki çocuklar oyuncak satıcısı Parpignol'un etrafını sarmışlardır.

Genç ve güzel Musetta, yaşlı ama zengin Alcindoro ile beraber Cafe Momus'a gelir. Eski sevgilisi Musetta'yı gören Marcello duygularını gizlemek Musetta'ya kayıtsız kalır. Musetta Marcello ile yakınlaşabilmek için yeni bir ayakkabı istediği bahanesiyle Alcindoro'yu Cafe Momus'tan uzaklaş-tırır.

Yalnız kalan Musetta ve Marcello birbirlerine sarılırlar. Musetta, Marcello ve arkadaşlarının hesabını da kendi

hesaplarına ekletip Alcindoro'nun masasına bıraktırır. Yeni ayakkabılarla Cafe Momus´a dönen Alcindoro olanları anlayınca olduğu yere çöker.

III. PERDE

Soğuk bir kış günü Mimi Marcello'yu aramaktadır. Gümrük memurun gösterdiği meyhaneye giderek görevliden Marcello'yu çağırmasını rica eder. Marcello ve diğerleri bir süredir bu meyhanede yaşamaktadırlar. Rodolfo'nun kendisini neden terk ettiğini öğrenmeye çalışan Mimi'nin umudu Marcello'dur.

Mimi Marcello'ya Rodolfo'nun son zamanlarda sürekli kıskançlık krizlerine girdiğini ve son tartışmalarından sonra onun evden çıkıp gittiğini anlatır. Marcello Rodolfo'yu konuşmak için dışarı çağırır, Mimi ise konuşulanları dinlemek için bir ağacın arkasına saklanır. Rodolfo Mimi'nin orada olduğunu bilmeden Marcello'ya içini döker. Mimi'ye verebilecek hiçbir şeyi olmadığı üstelik Mimi hasta olduğu ve onun ölümünden korktuğu için ondan uzaklaştığını söyler.

Mimi öksürük krizine tutulunca Rodolfo onu fark ederek yardımına koşar. Marcello ise Musetta'nın içerden gelen kahkahalarını duyar ve çok öfkelenir. Musetta ile tartışmaya başlarlar. Mimi ve Rodolfo ayrılmaya karar verirler ve birbirlerine sarılırlar. Aslında ayrılmak istemediklerini anlayıp ayrılıklarını ilkbahara ertelerler. Mimi ve Rodolfo tekrar bir araya gelirken Musetta Marcello´yu terk eder.

Marcello ve Rodolfo sevgilileri Musetta ve Mimi'den ayrılmışlardır. Çalışmaları gerektiği halde kendilerini yaptıkları işe veremezler. Rodolfo Musetta'yı bir arabada gördüğünü söyler. Marcello bu habere çok sinirlense de kayıtsız gibi görünür ve Musetta için sevindiğini söyler. Kendisinin de Mimi'yi bir arabada gördüğünü söyleyerek Rodolfo'ya sataşır.

O sırada Colline ile Schaunard ellerinde yiyeceklerle içeri

girerler. Masaya oturup sanki kral sofrasındaymış gibi davranırlar. O sırada Musetta telaşla içeri girer. Mimi'nin çok hasta olduğunu ve Rodolfo'yu görmek için gelmek üzere olduğunu haber verir. Rodolfo kapıya koşar ve Mimi'yi kucaklayıp kendi yatağına taşır.

Mimi'nin elleri çok üşümektedir ve tek istediği ellerini ısıtacak manşon bir kürktür. Diğerleri bunun Mimi'nin son dileği olduğunu anlarlar. Musetta küpelerini satıp doktor bulmak üzere Marcello ile birlikte çıkar. Colline Mimi'nin ellerini ısıtacak manşonu almak için paltosunu satmak üzere Schaunard ile evden ayrılır.

Baş başa kalan Rodolfo ve Mimi güzel hatıralardan konuşurlar ancak Mimi'nin öksürük nöbeti bu konuşmaya engel olur. Diğerleri de eve dönmeye başlar. Musetta manşonu Mimi'ye verir. Mimi manşon kürkün yumuşaklığı ve sıcaklığından mutlu olur. Rodolfo perdeyi kapatmak için pencereye doğru yürüdüğü sırada Schaunard Mimi'nin öldüğünü fark eder ve bunu Marcello'ya söyler. Rodolfo Mimi'nin yanına döndüğünde onun öldüğünü anlar ve Mimi'nin yatağına kapanarak ağlamaya başlar.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/gmr70o4l187tmr8ndrbj31qmg8xkjpv8

Si, mi chiamano Mimì... (Evet bana Mimi diyorlar)
Maria Callas

****

MADAMA BUTTERFLY

Besteci: Giacomo Puccini
Libretto: Luigi Illica - Giuseppe Giacosa

I. PERDE

Amerikalı deniz teğmeni Pinkerton, Nagazaki'de tanıdığı Madama Butterfly adıyla bilinen küçük, güzel Japon kızı Cio Cio San ile Japon törelerine göre evlenecektir. Evlenme kılavuzu Goro ona yeni evini gösterir, hizmetçi Suzuki'yi tanıtırken Amerikan konsolosu Sharpless de gelir.

Uzaktan Cio Cio San ve arkadaşlarının sesi yansır, gelin yaklaşmaktadır. Nikâh töreni biterken kızın amcası Buda rahibi Bonzo görünür. Yeğenini bir gün önce misyona girerken görmüşlerdir, demek bu evlenmeyi kocasının dinini kabul edecek kadar ciddiye almaktadır. Goro, Cio Cio San'ı lanetler. Bu davranışa arkadaşlarının da katılması kızı üzmüştür, ağlamaktadır. Pinkerton karısını kolları arasına alır, onu avutarak evlerine doğru götürür.

II. PERDE

1. Bölüm

Aradan üç yıl geçmiştir. Pinkerton gitmiş, Cio Cio San ondan bir daha haber alamamıştır bu arada Pinkerton'dan bir de oğlu olmuştur. Gözü hep limanda kocasını beklemektedir. Sharpless gelir, teğmenden aldığı bir mektubu okumak ister. Teğmen evlenmiştir, onu bildirecektir, fakat kadının içtenliği karşısında vazgeçer.

Goro ise teğmenin artık dönmeyeceğini umduğundan Cio Cio San'a koca olarak Yamadori adında bir Prensi bulmuş, alıp getirmiştir. Cio Cio San'ın cevabı kesindir. O zaten evlidir, kocasını beklemektedir. Limana bir savaş gemisi girer, Pinkerton'nun gemisidir bu. Cio Cio San hizmetçisi Suzuki ile evi çiçeklerle süsler.

2. Bölüm

Cio-Cio-San bütün gece beklemiştir, fakat Pinkerton gelmemiştir. Suzuki onu içeriye uyumaya gönderir.

Sharpless, Pinkerton ve karısı Kate sabah erkenden Suzuki'yi yalnız bulmak ümidiyle gelmişlerdir. Durumu Cio Cio San'a anlatacak tek kişi Suzuki'dir. Pinkerton duyduğu vicdan azabıyla dışarıya kaçar. Cio Cio San, Kate'i görünce gerçekle karşı karşıya gelir. Bu onun sonudur.

TADIMLIK
https://app.box.com/s/cy4spsldk0m8etbi2q2fct1phns0wzq1

Un bel di vedremo (Çok göreceğiz)
Maria Callas

****

TOSCA

Besteci: Giacomo Puccini
Libretto: Giuseppe Giacosa - Luigi Illica

I. PERDE

Roma'daki Sant'Andrea kilisesinin içi. Solda üzeri örtülü büyük bir tuval, sağda ise Attavanti ailesinin özel ibadet yeri vardır. İçeri Roma Cumhuriyetinin eski bir konsülü olan Cesare Angelotti perişan bir halde girer. Polis müdürü baron Scarpia tarafından hapsedildiği Sant'Angelo kalesinden henüz kaçmıştır. Meryem Ana heykelinin ayaklarının altında; kız kardeşinin saklamış olduğu anahtarı bulur. Kapıyı açar ve saklanır...

İçeriye kilisenin zangocu girer. Dua ederken, ressam Mario Cavaradossi gelir. Tuvalin örtüsünü açarak Meryem Ana resmi üzerine çalışmaya başlar. Zangoç tablodaki kadını hemen tanır. Son günlerde sık sık gelerek Meryem Ana heykelinin önünde dua eden genç kadındır bu portre. Ressam, onu gülerek yanıtlar; evet, onu model almıştır ama, o, sevgilisi Tosca'yı düşündüğünü bir arya ile anlatır.

Zangoç içinde yiyecek bulunan sepeti vererek uzaklaşır...

Angelotti saklandığı yerden çıkar. Cavaradossi önce şaşırır, sonra Cumhuriyet uğruna beraberce savaştığı arkadaşını tanır. Birdenbire dışarıdan Tosca'nın sesi duyulur. Ressam sepeti arkadaşına vererek tekrar onu saklar. Kapıyı açar; ünlü bir şarkıcı olan Floria Tosca, çok kıskanç bir kadındır. Kapının geç açılmasından, içeride bir kadın olduğundan kuşkulanır. Mario bunların yersiz olduğunu anlatmaya çalışır ve aralarında bir aşk düeti başlar...

Tosca resmi görür. Modelin Markiz Attavanti olup olmadığını sorar. Ancak Cavaradossi onu tekrar ikna etmeyi başarır... Tosca gittikten sonra, Angelotti'nin kaçışını bildiren top sesleri duyulur. Angelotti telaş içindedir, nereye kaçacağını bilememektedir. Ressam arkadaşını kır evinde saklayacaktır. Her ikisi de kiliseyi terk ederler... İçeriye çocuklar ve halk dolar. Zangoç Napoleon'un İtalyan ordusu tarafından yenilgiye uğratıldığını söyler, kilisede ayin yapılacaktır, ayrıca gece Tosca şarkı söyleyecektir...

Kaçağı kiliseye kadar izleyen Baron Scarpia, yanında Spoletta ve adamlarıyla girer. Etrafta bir sepet, tuval ve Angelotti'nin elbiseleri bulunur. Soruşturma başlar. Bu arada Tosca kiliseye dönmüştür. Cumhuriyet taraflısı ressamın sevgilisi şarkıcıya öteden beri aşık olan Scarpia, ondan yararlanarak kaçakları bulabileceğini düşünür. Kendisine yüz vermeyen kadından öç almak için eline bir fırsat geçmiştir.

Orada bulduğu Markiz Attavanti'nin armasını taşıyan yelpazesini göstererek kıskançlığını arttırmaya çalışır. Ressam, 'Meryem Ana' tablosunu yapacağı yerde kadınlarla buluşmaktadır. Aralarında her ikisinin de kuşkularını belirten düet başlar. Tosca, şaşkındır... Kilisede ayin başlar. Scarpia, mırıldanır: 'Kaçak darağacına, bu güzel kadın da evime, Farnese sarayına gidecek.' Yakın adamı Spoletta ile birlikte Tosca´yı izlemeye gönderir.

II. PERDE

Scarpia, Farnese sarayındaki odasında yemek yemektedir. Alçakça planlar düşünmektedir. Tosca'ya bir mektup yollayarak onu çağırmıştır. Pencereden içeri müzik sesleri dolar. Tosca'nın da katılımıyla düzenlenen törenden sesler gelmektedir. Spoletta gelir, Angelotti'yi bulamadıklarını ancak Cavaradossi'yi tevkif ettiklerini söyler.

Scarpia'ya onu çağırtarak sorguya çeker. Ressam, Angelotti'nin nerede olduğunu bilememektedir sözde. Törenden çıkan Tosca odaya girer, sevgilisinin kollarına atılır. Cavaradossi gizlice, Angelotti'nin nerede olduğunu fısıldar, ama söylememesini tembihler. Scarpia, ifadesinin alınacağını öne sürerek Cavaradossi'yi işkence odasına gönderir. Amacı Tosca'ya sevgilisinin feryatlarını dinletmektir.

Tosca'dan, Angelotti'nin yerini söylemesini ister. Kadın sevgilisini aldatmamaya kararlıdır. Ancak bu sırada ressamın iniltileri yankılanır, delikanlı can havliyle bağırmaktadır. Tosca'nın direnci gittikçe azalmaktadır. Sonunda Angelotti'nin gizlendiği yeri açıklar. İşkence durdurulur. Cavaradossi, kanlar içinde getirilir ve koltuğa yığılır. Tosca ona sarılarak hıçkırmaktadır, ancak o, sevdiği kadına, sözünde durmadığı için lanetler yağdırmaktadır...

Bu sırada Sciarronne'nin getirdiği bir haber ortalığı alt üst eder. Napoleon yenilmemiş, yenmiştir. Her üçü bir trioda birleşirler... Scarpia, haberi iyi karşılayan Cavaradossi´yi tekrar zindana gönderir. Tosca ile yalnız kalmıştır. Ona aşkını anlatmaya çalışır, eğer karşılık bulursa bunun bedelini ödeyeceğini söyler. Tosca için dua etmekten başka çare kalmamıştır, tüm yalvarmalarına karşın, Scarpia son kozunu oynar.

Cavaradossi'nin idamı için gerekli emri vereceğini söyler. Ressam bir şartla kurtulacaktır, Tosca, Scarpia'nın olduğu

takdirde. Genç kadın mecburen razı olur buna... Spoletta gelir, Angelotto'nun zehir içerek intihar ettiğini bildirir. Scarpia, Cavaradossi'ye Kont Palmieri'ye yapılanın yapılması için emir verir. Kont, boş kurşun kovanlarıyla ateş edilerek sözde idam edilmiş, daha sonra kaçmasına göz yumulmuş bir özgürlük kahramanıdır...

Scarpia ve Tosca artık yalnız kalmışlardır. Tosca, ondan sevgilisinin kaçabilmesi için bir çıkış kağıdı ister. Scarpia onu hazırlarken, Tosca yemek masasından bir bıçak alır ve saklar. Scarpia yazısını bitirip tam Tosca'ya sarılacağı sırada, bıçak kalbine saplanır ve bir dua mırıldanarak ölür. Kağıdı sıkılmış parmaklardan alır, sağına soluna birer şamdan koyar ve odadan çıkar.

III. PERDE

San Angelo kilisesinin terası. Nöbetçiler gidip gelmekte, sabah olmak üzeredir. Uzaktan bir çobanın ezgisi duyulur. Cavaradossi muhafızlarıyla görünür. Son sabahıdır. İzin alarak sevgilisine mektup yazar. Tosca ile geçen son mutlu gecesini düşünmektedir. Tam o sırada Tosca yanında Spoletta ile yaklaşır ve çıkış kağıdını uzatır. Ressam Scarpia'nın imzasını tanımıştır. Tosca ona üzerine boş kur-şunlarla ateş edileceğini, tüfekler patladığı anda yere yıkılması gerektiğini anlatır. Scarpia'yı da öldürdüğünü, ellerinde onun kanının bulunduğunu söyler...

Derken vakit gelir, Cavaradossi kurşuna dizilecektir. Deli-kanlı neşeyle bağırarak duvarın önünde durur. Tüfekler patlar, genç adam topkı Tosca'nın tarif ettiği gibi yere düşer. Askerler gittikten sonra Tosca, sevgilisinin yanına gider, artık kalkması gerektiğini söyler. Fakat Cavaradossi gerçekten ölmüştür. Tosca bir çığlık atar.

Scarpia feci bir oyun oynamış, sevgilisi gerçekten idam edilmiştir... O sırada sesler duyulur. Scarpia'nın cesedi bulunmuştur. Herkes Tosca'yı aramaktadır. Askerler

yaklaşırken, Tosca fırlar, Scarpia'ya lanet yağdırarak kendini kalenin duvarından aşağıya atar. Onu yakalamaya çalışan askerler donup kalırlar...

TADIMLIK
https://app.box.com/s/exmxbtqe9k0ao3swurtvqh9zcrupazir

Vissi d'arte (Sanat için yaşadım ben)
María Callas

OPERA SÖZLÜĞÜ

Opera: genellikle konusunu tarihden, mitolojiden, efsanelerden veya güncel olaylardan alan, sözlerinin tümü veya bir çoğu müzikle bestelenmiş, içinde görsel sanatların tümünü barındırabilen (Dans, Dekor, Kostüm, Işık vb.) teatral formda bir sahne eseridir.

Libretto: opera metni
Uvertür: opera ya da balenin açılışındaki parça
Aria: insan sesi için bestelenmiş eser
Bas: en kalın erkek sesi
Tenor: en tiz ya da ince erkek sesi
Bariton: bas ve tenor arasındaki erkek sesi
Soprano: en tiz kadın veya erkek çocuk sesi
Alto: en kalın (pes) kadın sesi
Mezzo: orta derece olan kadın sesi tonudur.
Lirik soprano: Duygusal ve yumuşak renkteki vokal
Dramatik soprano: Tok ve derin renkteki vokal
Koloratur soprano: Parlak, tiz ve ajilitesi yüksek vokal
Adagio:yavaş tempo
Agitato: hızlı, heyecanlı
Allegro: hızlı tempo
Allegretto: allegrodan daha yavaş
Andante: orta yavaşlıkta tempo
Largamento, largo: çok yavaş tempo
Largetto: largodan da yavaş
Anima: canlı
Amabile: sevimli
Cresendo: sesi gittikçe yükselterek
Descresendo: ses yoğunluğunu düşürerek

Not: Bu e-kitap Şiir Parkı sitesi tarafından ticari olmayan kişisel kullanımınız için yayınlanmakta olup onu bilgisayarınıza indirebilirsiniz ancak kopyalanması, gerçek veya elektronik ortamlarda yayınlanması, dağıtılması, ya da satılması hususu Türkiye Cumhuriyeti yasaları ve uluslararası yasalarla korunmaktadır ve telif hakları temsilcisinin önceden yazılı iznini gerektirir.

www.siirparki.com